

СТО ШЕСТДЕСЕТ И ТРЕТО ЗАСЕДАНИЕ
София, понеделник, 24 юни 1991 г.
(Открыто в 15 ч. и 15 м.)

Председателствували: председателят Николай Тодоров и заместник-председателите Иван Глушков и Гиньо Ганев,

Секретари: Иван Хараламбиев

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ (звъни): Уважаеми народни представители, имаме необходимия кворум. Заседанието се открива.

Проектът за дневен ред ви е раздаден.

1. Първо четене на законопроекта за образуване и преобразуване на еднолични търговски дружества с държавно имущество.

2. Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на Закона за държавните такси.

3. Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на Указа за търговското корабоплаване на Народна република България.

4. Първо четене на законопроекта за опазване на околната среда.

Изхождаме от някои съображения, крайно необходими законопроекти да бъдат предвижени. Има ли предложения? Господин Корнезов имате думата.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господин председател, предлагам в дневния ред да се включи и продължаване разглеждането на второ четене и проекта за Конституция. (Ръкопляскания) Днес, Комисията за изработване проект за Конституция разглежда въпросите и

РД/ЛА
15.1

2

2

има готовност. Моля да бъде включен. (Ръкопляскания от цялата зала).

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Огойски, имате думата.

ПЕТКО ОГОЙСКИ (БЗНС-единен): Господин Корнезов изчерпа това, което исках да кажа. Но и аз от името на моите колеги мисля да е ясно, че освен с Конституцията, друго не е уместно да се занимаваме. Конституция, конституция! (Ръкопляскания).

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Искам да внеса едно уточнение. Бюрото няма нищо против да се постави на разглеждане и днес, както първоначално се бяхме уговорили, на проекта за Конституция. Но много ви моля, нека разглеждането на проектоконституцията да стане точка втора. (Шум в залата). Ще ви кажа защо. Моля ви! Поканили сме специално по точка първа представителите на Министерския съвет, които са тук. (Възгласи от залата: Да послушат и те малко Конституцията). А веднага , след като разгледаме първа точка, ще (шум в залата).

Господа, все пак проектът за Конституция не трябва да измества и някои извънредно актуални въпроси. (Шум в залата). Думата има господин Кръстанов.

ДИМИТЪР КРЪСТАНОВ: Уважаеми колеги! Бих искал да се изкажа против включването на точка първа от проекта за дневен ред за днес. Законът за преобразуване на търговски фирми с държавно имущество не е гледано в Комисията за икономическа политика. Комисията няма позиция по него. (Георги Аврамов от място: Не е вярно.) И в тази връзка, аз моля да се спазва процедурата.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Доколкото ми е известно, Комисията по икономическа политика има становище. Думата има господин Пищиков.

ОГНЯН ПИЩИКОВ: Уважаеми господин председател, дами и господа! Позволявам си да подкрепя предложението на господин Корнезов, още повече, че имаме приятното ^{зучено} ^{всичко} на Народното събрание за първи път да видим по време на обсъждане на Конституцията депутатите-министри. (Ръкопляскания и възгласи "Браво"). С изключение на господин Димов.

Аз мисля, че е редно депутатите-министри да присъстват поне на едно заседание, в което се обсъжда Конституцията на България. (Ръкопляскания).⁴

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Аврамов, имате думата.

ГЕОРГИ АВРАМОВ: Все пак искам да внеса известна яснота, че този е един законопроект, който трябва да влезе в сила до 1 юли, защото ^{тогава} влизат Търговският закон. Ако не влезе този закон ще бъде прекъснат един процес и това се обсъждаше цялата минала седмица. Този законопроект е внесен от правителството много отдавна, работи/комисията, така че той трябва да влезе в рамките на няколко дни. Днес може да мине на първо четене, да се гласува, да мине и Законът за околната среда, който също трябва да мине на първо четене и да ^{име} минем към Конституцията. Това щеше да отнеме времето за дебати по тези два законопроекта. Нека да приемем така дневния ред и след това ще минем към Конституцията. Досега щаха да минат на първо четене двата закона.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Вълков има думата.

ВИКТОР ВЪЛКОВ: Уважаеми колеги народни представители! Аз имах възможност да разменя мисли и с моите колеги от кабинета, които присъстват тук. Не искам в никакъв случай нашето присъствие днес да влияе на вашето решение. Ние не присъстваме като привилегия, а като наше задължение и нека това, че сме тук, да не се счита ^{за} предрешаващо условие за гласуването. Ние ще дойдем, когато кажете. Винаги сме на разположение. (Ръкопляскания и възгласи: "Браво!")

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Савов има думата.

МИХАИЛ САВОВ: Уважаеми колеги! Аз трябва да кажа, че малко съм смяян от факта, че Бюрото не улавя настроението на Народното събрание. Защо трябва да губим време, след като цялата зала дава много доказателства, че желае да обсъжда преди всичко Конституцията и тя да бъде поставена като точка първа в дневния ред. Не разбирам защо трябва да се губи време, уважаеми господи.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Неврокопски, имате думата.

ИВАН НЕВРОКОПСКИ: Уважаеми колеги народни представители! Искам в дневния ред като т^{ръ}1 да влезе, вие знаете, че Парламентарната група на БЗНС - „Никола Петков“ още на 6 юни предложи законопроект за отмяна на Указ 922 от 1989 г. И, второ, стави законопроект за изменение и допълнение на Закона за земята.

Моля, председателят да има предвид да бъде включена в дневния ред като първа точка.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Красен Станчев има думата.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги! Искам да внеса и аз на свой ред своята яснота. Законопроектът, който днес беше раздаден, наречен законопроект за образуване и преобразуване на еднолични търговски дружества с държавно имущество наистина в неговия първи вариант беше отхвърлен от Комисията по икономическа политика. В този смисъл е резонно изискването на колегите, Комисията по икономическа политика да се изкаже по него.

В същото време ние имаме пред нас един нов текст на законопроекта, разработен в нарочно създадена група, в която имаше и представители на БСП^т, на Парламентарната Фракция на БСП^т. Аз се учудвам, че тези хора, които участваха в работната група не са дали все пак никаква информация за работа „свършена“ по законопроекта. (Възгласи: "Е- е"). Смисълът на законопроекта (и да викат и да не викате аз трябва да кажа това, което искам да кажа) става дума за запълването на една дупка между излизането от действие на Указ 56 и преминаването на предприятията в режима на Търговския закон. В тази дупка трябва да има един отделен закон, който ureжда тези въпроси, нищо друго не е възможно. Ако не се приеме този т^{ръ}1 тази седмица, е напълно реално да всички на предприятията да изпаднат в хаос. Ако това искате и не го смятате за по-важно от Конституцията, това е лично ваш въпрос. Но така или иначе ние сме длъжни да гласуваме този законопроект.

Предлагам т^{ръ}1 да стане т^{ръ}4. В почивката да се събере Комисията по икономическа политика, законопроектът се състои от една страница, да излезе със становище и след това, разбира се, да го разгледаме на първо четене, като т^{ръ}4 стане т^{ръ}1.

15.4

Българска социалистическа партия.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: В края на краищата "з
тъг оци, въхъл-дец!"

Най-напред поставям на гласуване предложението, което се направи за т^{оци} да се разглежда проектоконституцията във Великото Народно събрание.

Които са съгласни с т^{оци} да се разгледа проектоконституцията, моля да гласуват.

При 240^{тичи}, против-8, въздържали се 2, приема се като **точка първа**, обсъждане проекта на Конституцията.

Г

Глас народен , глас божи . (лат.)- Бел. ред.

15.5

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: За точка втора Бюрото предлага въпреки други предложения да запазим като точка втора първо четене на законопроекта за образуване и преобразуване на еднолични търговски дружества с държавно имущество. След на почивката, което ще даде възможност да се доуточнят, ако има други становища в Законодателната комисия.

Моля гласувайте за точка втора.

124 народни представители гласували за,
103 - против, 23 - въздържали се.

Приема се.

РЕПЛИКА ОТ ЗАЛАТА: Не се приема.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Тук няма нужда от 2/3.

Това е за дневен ред.

ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ ГИНЬО ГАНЕВ: Господа, едно малко уточнение във връзка с точка втора. Току-що в един разговор с представител на правителството стана уточняване, че все още между работната група в парламента, която готви този законопроект, има някакво различие с представители на Министерския съвет. Молбата към правителството е в това време, докато дойде редът на точка втора... (Неодобрителни възгласи от цялата зала)... (Звъни)

Няма "е", а има вдигане на ръка и говорене. Докато стигнем до , молбата^{на} представители на Бюджетната комисия, на Комисията по икономическата политика и Законодателната комисия, заедно^с представители на правителството да видят това различие. Нека това да се изльчи, за да може тогава да няма едно противопоставяне или най-малко недоразумение, което ми се струва, че сега съществува.

Господин Томов, господин Луджев, дали приемате това предложение? В почивката, сега не, а дотогава да се видят различията.

МИНИСТЪР АЛЕКСАНДЪР ТОМОВ: Уважаеми госпожи и господа народни представители! Аз предлагам, тъй като се установява, че има различия по текстовете, нека се съберат съответните комисии и ако успеят да свършат до шест часа, ние сме готови да прекъснем заседанието на Министерския съвет и да дойдем. Но ако не се успее, да ни бъде казано, може би утре това трябва

да стане, когато се успее и когато вие прецените. Но във всички случаи сега ви моля и ви моля от името на всички, да ни освободите, тъй като ние прекъснахме редовно заседание на Министерския съвет по молба на ръководството на Бюрото на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: При създаденото положение и смущението около гласуването, тази точка се пренася евентуално за утре, след като получим сигурност, че тя може да се постави на разглеждане.

СТЕФАН СТОЯНОВ: Уважаеми господин председател, ще моля на основание на правилника, да се прогласува втори път, тъй като няколко души народни представители поради неспазване на правилото за трите минути, не успяха да се включат в гласуването. Предполагам, че това съществено ^{го} ще промени Затова предлагам да се гласува втори път.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има ли нужда да прогласуваме тази точка или да очакваме фактическия резултат от обсъждането, което ще ни позволи да преценим дали може да я сложим на разглеждане или не?

Аз моля да бъдем все пак достатъчно толерантни, да не губим повече време. Ако получим уверение, че точката е готова, в съответните комисии, тогава бихме могли да я поставим към шест и половина или седем часа на разглеждане.

Има думата господин Стою Дулев.

СТОЮ ДУЛЕВ: Господин председател, господа народни представители! Моля да ми се отговори на въпроса: с гласуването приема ли се точката или се отхвърля. Тъй като от 248 народни представители са гласували 124 за, т.е. точно 50 на сто. По мое мнение точката не се приема и няма смисъл да обсъждаме въпроса за днес тя да бъде обсъждана. Предлагам да преминем към обсъждане на Конституцията.

ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Дулев, аз не виждам защо трябва сега да взимате повод от този аритметичен сбор, който се получи. Господин Тодоров Ви обясни, че в случая проблемът е друг: дали да се поставя днес да прогласуваме отново тази точка, или да се изчака комисията, която да вземе решение. Това е проблемът всъщност. Има желание за прогласуване на тази точка.

СТОЮ ДУЛЕВ: Тогава, понеже Вие питате, аз искам да ви кажа, че аз се учудвам защо днес Бюрото предлага четири точки в дневния ред и подминава Конституцията, за която ние всички сме тук?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Дайте да не влизаме в такъв спор, господин Дулев. Вие не сте повече за Конституцията, отколкото съм и аз. Да не правим празни обвинения. Моля Ви се, недейте влеза в пререкания повече. (Звъни) Ако още продължавате, ще Ви изкарам вън от залата, да знаете! (Неодобрителни възгласи от блока на БСП и ръкопляскания и одобрения от блока на опозицията)

При създаденото положение аз оттеглям от името на Бюрото внасянето на другите точки за гласуване.

Преминаваме към точка първа. Има думата господин Гиньо Ганев или кой ще докладва от вас по точка първа.

Всичките точки ги спираме.

ИВАН НЕВРОКОПСКИ (от място): Аз имам предложение за включване като точка в дневния ред. Вие сте длъжен да го поставите на гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Изкажете се, обяснете, господин Глушков. Той устно обясни и ще го обясни и пред всички.

ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВАН ГЛУШКОВ: Уважаеми колеги, предложението, което беше направено от народния представител Иван Неврокопски е изключително актуално, обаче в момента ние нямаме становищата на Комисията по аграрната политика и реформите в селското стопанство и Законодателната комисия и Бюрото ще настоява най-късно до два дни да се дадат становища по внесените законопроекти, като освен това се очаква законопроект на Министерския съвет също за отмяна на Указ № 922 и да се разгледат едновременно двата законопроекта плюс следващия законопроект на БЗНС "Никола Петков" за изменение и допълнение на Закона за земеделските земи. Ние считаме, че това е изключително важен въпрос, но трябва да имаме становищата на двете главни комисии. Така че, днес няма да може да влезе като точка в дневния ред.

АТАНАС ГАНЕВ: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги! Аз искам да внеса малко яснота по този въпрос, тъй като от това, което считам господин Глушков, излиза, че нашата комисия

16.3 ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Ама думата Атанас Ганев.

не се е занимавала с ^{то} предложение, което направи БЗНС "Никола Петков" и някои други предложения, по отношение изменението на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи.

На 13 юни нашата комисия се занима с този въпрос и ~~над~~ ^{затова} също сме дали писмено нашето становище още същия ден. Ние ~~считаме~~, че няма никакви основания да се занимаваме с промени в Закона за собствеността и ползването на земеделските земи. (Неодобрителни възгласи от блока на опозицията) Един момент.

Второ, на 17, понеделник, под ръководството на господин Глушков и под ръководството на господин Попов в зала "Запад" се състоя голямо заседание и там колегите от БЗНС "Никола Петков" ~~спечелили~~ казаха, че нямат претенции към Закона за земи ^{за земи}, а към Правилника за приложението на този закон и се отправиха предложения към правилника, който Министерският съвет обеща, че в скоро време ще прегледа и ще преоценява някои положение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Никодим Попов.

ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОДИМ ПОПОВ: Дами и господа народни представители! Уважавам вашето решение да започнем дневния ред с Конституцията. Имам молба към всички ви в близките два дни да се разгледа сериозно ~~започнато~~ ^{внесеният} законопроект за изменение на Закона за земи ^{за земи} и за отменяне на Указ № 922, за да внесем единство помежду ни - всички - отляво и отдясно, по този сериозен въпрос.

ИВАН НЕВРОКОПСКИ: Аз смятам, че това, което предлагам, е много важно, като се има предвид, че в селата цари истински пански хаос. И ако това нещо не се предприеме, ние няма да стоим тук. Трябва да бъде ясно на всички. Такъв закон не може да се прилага.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Пристъпваме към точка

първа от дневния ред.

ВТОРО ЧЕТЕНЕ НА ПРОЕКТА ЗА КОНСТИТУЦИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ.

Думата има господин Гиньо Ганев.

ГИНЬО ГАНЕВ: Днес докладчик на Конституционната комисия е господин Корнезов. Продължаваме от чл. 135 нататък.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господа народни представители! Предстои ни да разгледаме най-трудната, бих казал и най-деликатна част от структурата и организацията на съдебната власт. Ние гласувахме няколко текста, приехме принципът, целта е ясна – независима, самостоятелна съдебна власт. Дължен съм тук да съобщя, че днес Конституционната комисия заседава в продължение на почти четири часа. Присъствуваха представители на всички политически сили, присъствуваха също така главният прокурор, председателя на Върховния съд, представители на Министерството на правосъдието, Главно следствено управление и други ведомства от тази сфера.

Предстои ни да разгледаме чл. 135, който трябва сега да докладваме, ща решим да го приемем ли или не. Но позволете ми само две думи преди това. Чл. 135 има предвид структурата и баланса между отделните власти. Конституционната комисия след своето заседание и във връзка с направените предложения и на народни представители стигна до извода – до нова редакция на член 135. Позволете ми сега да прочета, така както е представен пред вас в проекта, да чуем предложенията и тогава да обобщим предложенията, направени от народните представители и новата редакция, която ви се предлага от Конституционната комисия.

НЧ/МТ

17.1

По предlagания проект: "чл. 135, ал. 1. към всички общи съдилища има прокурори, а към съдилищата, които разглеждат наказателни дела като първа инстанция и съдии-следователи.

Ал. .2. към Върховния касационен съд е главният прокурор, който осъществява надзор за законност и методическо ръководство върху дейността на всички прокурори".

Моля, да бъдат прочетени предложенията по чл. 135.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Да чуем предложенията от секретаря.

ПАРЛАМЕНТАРЕН СЕКРЕТАР ИВАН ХАРАЛАМБИЕВ: Предложения от група народни представители от парламентарната група на Българската социалистическа партия. Сегашният чл. 135 да отпадне. Нов член 135 "Прокуратурата следи спазването на законността, като привлича към отговорност лицата, които са извършили престъпление и поддържа обвинението по наказателни дела от общ характер. Упражнява надзор при изпълнение на наказателните и други принудителни мерки. Предприема действия за отмяна на незаконосъобразни актове. В предвидените от закона случаи участва в граждански и административни дела". Това е предложение за нов текст на чл. 135.

Предложение от Спас Мулетаров - чл. 135, ал. 1 "Структурата на прокуратурата е в съответствие с тази на съдилищата".

Ал. .2. "Главният прокурор осъществява надзор за законност и ръководство върху дейността на всички прокурори".

Ал. .3. "Към съдебната система се назначават и следователите" или "следователите са към съдебната система".

Предложение от Радослав Хубенов - чл. 135, ал. 2 (нова редакция) "При осъществяването на дейността си съдиите, прокурорите и следователите са независими един от друг".

Вариант на чл. 135 "При осъществяването на своята дейност прокурорите и следователите са независими от съда".

Предложение на Любен Грозданов - чл. 135, ал. 1 "Съдилищата, прокуратурата и следствието са самостоятелни структури в системата на съдебната власт. Устройството и функциите им се уреждат със закон".

17.2

Предложение от Иван Първанов - чл. 135 да се измени,
като предлага нова ал. 1.

Алинея 1. "Структурата на прокуратурата е в съответствие
с тази на съдилищата"⁶

Нюк Алинея 2. "Висшестоящия прокурор осъществява надзор
за законност и методическо ръководство по отношение на другите
прокурори"⁷

Предложение на Димитър Арнаудов - чл. 135 да отпадне.

Друго предложение на Иван Първанов - във всички текстове
след чл. 135 наименованието "съдия-следовател" да се замени
със "следовател".

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Ако ми позволите да кажа
становището на Конституционната комисия.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: За процедурно предложение
ние думата има господин Мулетаров.

СПАС МУЛЕТАРОВ: Поради това, че предложенията по този
текст са многобройни и в тях трудно може да се ориентират по-
значителната част от народните представители, тъй като те не
разполагат с отделните писмени предложения, и поради това, че
днес комисията, както посочи господин Корнезов за Конституцията,
най- подробно разгледа тези предложения, за да улесним нашата
работка, аз предлагам: комисията да предложи своето, оформено стано-
вище и тогава да обсъждаме проекта на Конституционната комисия.
Иначе ще стане един лабиринт.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Точно това беше и
идеята на господин Корнезов, мисля.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Днес, още веднъж повтарям,
Конституционната комисия обсъди и ви предлага нов текст на чл.
135, респективно чл. 136а. Идеята - съдебната власт се състои
от съдилищата, прокуратурата и следствието, като прокуратурата
и следствието са съставна, неразделна част от органите на съдебната
власт. И ви предлагаме следният текст, като имаме предвид и
предложенията, които са направени от народните представители.

17.3

"Чл. 135, ал. 1. Структурата на прокуратурата е в съответствие с тази на съдилищата.

Али . 2. Главният прокурор осъществява надзор за законност и методическо ръководство върху дейността на всички прокурори.

~~Но в този~~ Чл. 136а (за мястото на следствието, за да се види структурата) Следствените органи са в системата на съдебната власт. Те осъществяват предварителното производство по наказателни дела".

С други думи, даваме както самостоятелното място, така и основната тяхна функция.

Ако няма други предложения, господин председателю, моля да преминем към гласуване на чл. 135, ал. 1.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Думата иска господин Първанов.

ИВАН ПЪРВАНОВ: Господа, направеното предложение от Конституционната комисия мен лично напълно ме удовлетворява, подкрепям го и ви призовавам да гласуваме. (частични ръкопляскания)

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Искам да кажа, че господин Първанов ни помогна в тази редакция, тя е с почти същия текст, който предложи той. И така чл. 135, ал. 1: "Структурата на прокуратурата е в съответствие с тази на съдилищата." Моля, господин председателствуващ, да подложите на гласуване ал. 1.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Гласуваме текста на ал. 1 на чл. 135. Гласувайте, господа.

От 257 гласували - 255 за, 2 против, нито един въздържал се. Ал. 1 на чл. 135 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Ал. 2 на чл. 135: "Главният прокурор осъществява надзор за законност и методическо ръководство върху дейността на всички прокурори." Моля да се гласува ал. 2 на чл. 135.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Гласуваме текста на ал. 2. Гласувайте, моля.

От 249 гласували - 246 за, 1 против, 2 въздържали се. Ал. 2 на чл. 135 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Чл. 136: "Прокуратурата следи за спазване на законността като:

1. Привлича към отговорност лицата, които са извършили престъпление и поддържа обвинението по наказателни дела от общ характер;

2. Упражнява надзор при изпълнение на наказателните и други принудителни мерки;

3. Предприема действия за отмяна на незаконосъобразни актове;

4. В предвидените от закона случаи участва в гражданско и административни дела."

ДП/МТ

18.1

Господин председателствуващ, всъщност беше прочетено предложение на група народни представители от парламентарната група на ~~Български съюз за свободен и демократичен Български народ~~ по чл. 135, но по същество то се отнасяше до чл. 136. Ние също обсъдихме това направено предложение в Конституционната комисия, няма други предложения, но смятаме, че предлаганият текст от Конституционната комисия е по-точен, по-прецизен и той дава основните направления в дейността на прокуратурата и предлагаме да се гласува чл. 136 така, както е предложен на народните представители.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има ли народни представители, които искат да вземат отношение по чл. 136? (От залата
му отговарят: "Няма.") Няма.

Моля Ви да прочетете още веднъж целия член, господин Корнезов, да гласуваме всички алинеи наведнъж.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Всъщност, алинеята е една с четири точки.

И така: "Чл. 136. Прокуратурата следи за спазване на законността, като:

1. Привлича към отговорност лицата, които са извършили престъпление и поддържа обвинението по наказателни дела от общ характер;

2. Упражнява надзор при изпълнение на наказателните и други принудителни мерки;

3. Предприема действия за отмяна на незаконосъобразни актове;

„В предвидените от закона случаи участвува в граждански и административни дела.“

Моля, господин председателствуващ да се гласува чл. 136.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Гласуваме този текст на чл. 136 с четирите точки. Гласувайте, господа.

Гласували 252 народни представители, 248 - за, 3 - против, 1 - въздържал се. Текстът на чл. 136 се приема.

18.2

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Чл. 136а. Следствените органи са в системата на съдебната власт. Те осъществяват предварителното производство по наказателни дела." Моля да се гласува, ако няма други предложения по тази редакция.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Някакви забележки, допълнения към тази редакция на чл. 136? Няма. Гласуваме така предложения текст на чл. 136а. Гласувайте господа.

От 246 гласували ^{имат практика} 241 - за, нито един против, 5 - въз-
държали се. Текстът на чл. 136а се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Преминаваме към чл. 137 и преди да го прочета, колеги, искам да заостря вашето внимание, че днес при обсъждането не можахме да стигнем до едно единствено становище и затова чл. 137 в някои от пунктите му ще бъде с варианти.

чл. 137. Ал. 1.

"И така, предлаганият текст: съдиите, прокурорите и съдии-следователите се назначават от президента на Републиката по предложение на Висшия съдебен съвет.

Ал. 2. Повишението, преместването и освобождаването от длъжност се извършва от Висшия съдебен съвет по предложение на министъра на правосъдието - за съдиите и съдии-следователите, а за прокурорите - по предложение на Главния прокурор.

Ал. 3. Председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и Главния прокурор се назначават и освобождават от президента на Републиката по предложение на Висшия съдебен съвет.

Ал. 4. Съдиите, прокурорите и съдии-следователите са несменяеми до навършване на пенсионна възраст. Те се освобождават от длъжност и при подаване на оставка, при влизане в сила на присъда, с която е наложено наказание лишаване от свобода за умышлено престъпление, както и при трайна фактическа невъзможност да изпълняват задълженията си за повече от една година.

Ал. 5. Младшите съди, прокурори и съдии-следователи се назначават за определен срок."

Моля да бъдат прочетени направените предложения по чл. 137
ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Да чуем писмените
предложения.

ИВАН ХАРАЛАМИЕВ: "Любен Грозданов" чл. 137, ал. 1 да
отпадне. Ал. 2 да започне с: "Назначаването, повишаването..."
и т.н. - по текста.

РОСЕН ХУБЕНОВ: Чл. 137, ал. 1 (второ): Президентът
няма право да отклони повторно направеното предложение от Висшия
съдебен съвет за назначаване на съдии, прокурори и следователи.

ИВАН ПЪРВАНОВ: Чл. 137 да се измени: "Съдиите, прокуро-
рите и следователите се назначават, повишават, преместват и
освобождават от длъжност от президента на Републиката по предложе-
ние на Висшия съдебен съвет.

Ал. 2 да се заличи.

Ал. 3, 4 и 5 да станат съответно 2, 3 и 4.

СПАС МУЛЕТАРОВ: Чл. 137 да придобие следното съдържание:
"Ал. 1. Съдиите, прокурорите и съдии-следователите се назначават,
повишават, преместват и освобождават от длъжност от Висшия съдебен
съвет по предложение на министъра на правосъдието за съдиите и
следователите, а за прокурорите - от главния прокурор.

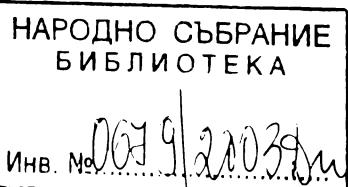
Ал. 2. Председателят на Върховния касационен съд,
председателят на Върховния административен съд и главния прокурор
се избират от Народното събрание по предложение на президента
за срок от 5 години."

Ал. 4 и 5 да станат съответно 3 и 4.

ИВАН ДРАШКОВ: Чл. 137, ал. 2 да придобие следния вид:
"Повишаването, преместването и освобождаването от длъжност) —————
се извършва от Висшия съдебен съвет - за съдиите и съдии-следователите,
а за прокурорите - по предложение от главния прокурор."

ЙОРДАН АНДРЕЕВ: Чл. 137, ал. 3 - нова редакция: "Председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и главния прокурор на Републиката се избират и освобождават от Народното събрание по предложение на Висшия съдебен съвет."

18.4

Предложение от група народни представители от парламентарната група на Българската социалистическа партия: нов чл. 137, ал. 1: "Председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и главният прокурор се избират от Народното събрание по предложение на Висшия съдебен съвет.

Ал. 2. Избирането, повишаването, преместването и освобождаването от длъжност на съдиите и съдия-следователите се извършва от Висшия съдебен съвет по предложение на: министъра на правосъдието (за районните съдии), председателя на съответния окръжен съд (за окръжните съдии), председателя на съответния апелативен съд (за съдиите от апелативните съдилища), председателя на Върховния касационен съд и председателя на Върховния административен съд (за съдиите в съответния Върховен съд).

Ал. 3. Избирането, повишаването, преместването и освобождаването от длъжност на прокурорите се извършва от Висшия съдебен съвет по предложение на главният прокурор.

Ал. 4. Съдиите, прокурорите и съдия-следователите са несменяеми до навършване на пенсионна възраст. Те се освобождават от длъжност и при подаване на оставка, при влизането в сила на присъда, с която е наложено наказание лишаване от свобода за умышлено престъпление, както и при трайна фактическа невъзможност да изпълняват задълженията си за повече от една година.

Ал. 5. Младшите съдии, прокурорите и съдия-следователите се назначават за определен срок."

накратко да докладвам становището на Комисията за изработване на проект за Конституция на България по направените предложения.

Висшият съдебен съвет е един нов орган, който всъщност решава всички кадрови въпроси на съдебната магистратура, това е от една страна. От друга страна, трябва да правим разлика между съдиите, прокурорите, следователите, практикуващите юристи в съдебната магистратура на съдебната власт, които се предлагат да бъдат назначавани от Висшия съдебен съвет и втората група въпроси - ръководителите на тези ведомства, а именно председателят на Върховния касационен съд, на Върховния административен съд и Главният прокурор да бъдат съответно (два са вариантите: назначавани от президента по предложение на Висшия съдебен съвет или да бъдат избириани от Народното събрание).

И след като анализирахме тези предложения, Комисията за изработване проект за Конституция на България предлага:

"Чл. 137. Ал.1. Съдиите, прокурорите и следователите се назначават, повишават, преместват и освобождават от длъжност от Висшия съдебен съвет.

Ал.2. Председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и Главният прокурор се назначават и освобождават от президента на Републиката по предложение на Висшия съдебен съвет. При повторно предложение президентът не може да откаже назначаването. Те не могат да бъдат преизбириани."

По този текст на ал. 2 има и друго разбиране, което трябва да ви докладвам, тъй като не можахме да стигнем до едно единствено становище:

"Ал. 2. Председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и Главният прокурор се избират от Народното събрание за срок от 5 години. Те не могат да бъдат преизбириани."

Другите алинеи са по текста.

Но искам да обърна внимание на колегите, че единодушно Комисията за изработване на проект за Конституция смята, че

СлР/ЛА

19.1

председател на Висия съдебен съвет следва да бъде президентът, председател, но няма право на глас, не участвува в гласуването. В гласуването участват само членовете, които ще бъдат нето. на брой 25, ако се приеме и то с тайно гласуване.

на брой 25, ако се приеме и то с тайно гласуване.
Това е становището на Комисията за изработване на проект за Конституция.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Имате думата, колеги, по предложението на Комисията за изработване на проект за Конституция по чл. 137.

Има думата господин Йосиф Петров.

ЙОСИФ ПЕТРОВ: Благодаря, господин председателю. Уважаеми дами и господа народни представители, аз не съм юрист и няма да говоря по същността на нещата. Само езиково искам да направя малка бележка. Говори се за съдии и съдия-следователи. Съдията е съдия, защото съди и отсъжда, а следователят не съди и не отсъжда, а само събира доказателства, които представя на съдията. Затова не бива да има съдия-следовател, а само следовател.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Благодаря. Има думата господин Кукуров.

ЙОРДАН КУКУРОВ: Искам с всички вас да споделя голямата си тревога от отговорността, която поемаме , когато работим върху тази Конституция. Може наглед някоя невинна дума или набързо гласуван текст ей-така да отмине, а утре да се окаже фатална за живота на цялото ни общество и може би за дълго време.

Аз се спират върху един проблем - за несменяемостта на съдиите. Този въпрос може да бъде разгледан, мотивиран и отстояван от две различни позиции. С оглед една обективност, трайност и перфектност на съдебните актове, съдиите не трябва да бъдат сменяими, да не бъдат зависими от сменянето на режими, ако щете, най-силното, от промяна на правителство, от промяна на големи и малки. Да бъдат независими, за да може законите да се прилагат еднакво за всички граждани. Това е тезата, която може да се застъпи за несменяемост на съдиите.

Посочват се случаите, когато са съдени, когато са се разболели и пр.

Но представете си какъв затворен кръг би представлявал, нещо като Светия синод. Но там хората са вече на друга възраст. А тук за съдиите, да застане един човек, да бъде явно непригоден за работата си и да е защитен от един конституционен текст, да не бъде заменян. Ако от 100 дела реши само 20% правилно, а другите ги реши неправилно, кажете ми, има ли възможност да бъде подменен този съдия, като съществува този текст?

ГЛАСОВЕ: Има, ал. 4!

ЙОРДАН КУКУРОВ: Да, ал. 4 не дава тази възможност. Точно тя.

Освен това, какво можете да направите, ако един и същи човек, така както е безпристрастен, деполитизиран и пр., но само външно е деполитизиран и застане на това място с цялата му отговорност, няма ли да смути цяла една система от другия съд дотогава?

Освен това представете си, сега има нови закони, тънки за разбиране и приложение, какъвто е Търговският закон, спорове ще възникнат във връзка с тези дружества, с тези икономически проблеми. Така или иначе, макар че всички хора са завършили Правния институт, Юридическият факултет, добили са правоспособност и ще съдийстват.

Но трябва да ви кажа, че приложението на законите е нещо като музиката, някои ще свирят ^{праведно} това, което е нотирано, но други ще го изпълнят виртуозно. Но тогава, когато са застанали като обикновени занаятчии, които могат да прочитат закона. Но когато има тънки проблеми за разрешение и има подготвени кадри, които ще ги заместят, кажете ми може ли тази неподвижност, това блато на най-отговорното място в нашата държава и институции, може ли да съществува? Смятам, без да пренебрегвам онези доводи, които изказах най-напред, че са по-силни доводите, които съществуват, да няма такава абсолютна норма за несменяемост. Иначе това ще бъде най-закостенялата институция, която трябва да бъде най-гъвкава и годна.

По мое разбиране и твърдо убеждение, след дълго размисление, смятам че трябва да съществува и следното условие:

да могат да бъдат сменявани, подменявани и пр. и поради професионална непригодност.

Трябва да ви посоча един случай, без да соча името. Един гражданин, който играеше ролята на прокурор някъде в страната, за него явни признания не могат да намерят. Знае колко са две и две, знае текстовете къде какво пише и при това има известни заслуги, но смущава цял един възел от правораздавателната система. Викат специалисти и казват: „Не можем да му кажем направо, да го подменим!“ Но лекарите казват: „Може да се намери как? Обикновено такива хора с тези и тези кусури в психичен начин. Как? Обикновено такива хора с тези и тези кусури в психичен начин. Как? Обикновено такива хора с тези и тези кусури в психичен начин.“ И съответно намерили, че за ката за дребни неща пишат дълго.“ И съответно намерили, че за едно лъжесвидетелстване, затворил секретарката си ^{обвинителен акт написал} 94 стр. обвинителен акт написал. Може ли този човек...

ГЛАС: Говори по същество!

ЙОРДАН КУКУРОВ: Да, това е по същество.

Посочвам един пример. При това положение, това е един изключително важен въпрос. И поставям въпроса да се обсъди, може ли да остане в този вид. Смятам, че трябва да може да бъде уволняван и сменяван поради професионална непригодност.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ:

Има думата

Христо Христов, от БЗНС - единен.

ХРИСТО ХРИСТОВ: Колеги, аз искам да взема отношение само към ал. 3 и ал. 4 на чл. 137.

Ал. 3 дава права на президента да назначава онези личности, които легитимират съдебната магистратура, както я нарича господин Корнезов, прокуратурата и ръководителите въобще на правораздавателните звена у нас. По моя преценка правилно би било тази функция да се изпълнява от Народното събрание. В това се проявява върховенството на Народното събрание като изразител на държавната власт.

Това е необходимо и защото председателите на Върховния касационен съд, на Върховния административен съд и Главният прокурор при всички положения трябва да дават отчет за своята дейност именно пред Народното събрание.

Определено мисля, че много основателна е логиката, която вълнува колегата Кукуров - да приложим принципа за несменяемост на съдиите е необходимо условие да гарантираме тяхната пълна независимост. Но да сведем критериите за тяхното сменяне само до два, когато те бъдат съдени за деяния от общо характер и на второ място, когато са изгубили естествените си възможности да упражняват своята професия, би било крайно неоправдано. Професионалният критерий безспорно трябва да се извиси с особена сила. И когато един представител на съда доказва на обществото, доказва на своята колегия, че той няма достатъчно интелектуален потенциал, за да се развива и да осъществява функциите си на висококвалифициран и добросъвестен съдия, обществото е в правото си да се раздели с него.

Лично аз, както и колегата Кукуров не бих се наел да формулирам точно критерия, по който трябва да стане това нещо. Но ако трябва ал. 4 естествено да се доработи в Комисията за изработване на проект за Конституция, за да може такава преграда пред евентуално ниския професионализъм да бъде поставена.

Тук се поставя и един друг не по-малко важен и от гледна точка на организацията на съда, а и от гледна точка на обществената етика въпрос. Съдът е една институция, подложена на много изкушения. Към съда водят неведомите пътища на корупцията, водят неведомите пътища на подкупа. И ако ние мислим перспективно, с оглед трайната функция на съдилищата, трябва да съумеем именно в тази алинея да поставим и преграда пред тези изкушения, за да можем да гарантираме пълната безпристрастност на съда и неговата пълна подчиненост само на закона.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Благодаря. Има думата господин Никодим Попов.

19.5

Т

ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОДИМ ПОПОВ: Уважаеми дами и господа, няколко думи за несменяемостта на съдиите. От Освобождението до 9 септември България е имала действително един независим и справедлив съд и съдии. (Оживление в залата) Говори ви човек от Земеделския съюз, който съюз от 1923 г., заедно с комунистическата партия са били поставени под депресията на беззаконието и терора, но когато подсъдимите са попадали в съда, той е бил справедлив. Това го е доказала историята. Съдиите трябва да бъдат несменяеми. Няма никаква опасност.

В миналото най-добрите, завършили правните науки, бяха назначавани за съдии. Колкото до опасността, че като несменяеми могат да се самозабравят е имало съдебни инспектори, които са ревизирали винаги техните дела и ако установят, че в тях е имало произвол, некадърност, тези съдии са били отстранявани. Ако бъде въведена несменяемостта, това ще бъде една добра гаранция за нашето добро и справедливо правосъдие.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин Красен Станчев.

ВГ / ЛА

20.1

по предложение на Висшия съдебен съвет, е ясно, кой отговаря за действията на така назначените съдии.

Иначе ние вървим към това, което казах и миналия път, към създаване на Конституция не за парламентарна република, а за парламентарна анархия. Това е много вероятно. Много се боя от предложенията, които се появяват ден след ден. Вероятно такива предложения ще възникват и по повод на Конституционния съд по-късно. Не трябва да вървим по този път. Най-искрено казвам това и много моля да се обрне внимание на този аргумент - не трябва Народното събрание да се разглежда като последен етаж във властта. Това е основата на властта, това е законът. За всичко останало трябва да е ясно кой отговаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин Първанов.

ИВАН ПЪРВАНОВ: Позволете ми най-напред, господа народни представители, да ви припомня предложението си по чл. 137: "Съдите, прокурорите и следователите се назначават, повишават, преместват и освобождават от длъжност от президента на Републиката по предложение на Висшия съдебен съвет." Току-що Красен Станчев изложи аргументи и аз продължавам по-нататък, като казвам, че при избор на председател на Върховния съд от Народното събрание ще предизвика парадокс, защото обикновеният районен съдия ще бъде назначен от президента и той ще бъде несменяем. Той ще работи до пенсионната си възраст. Тогава, когато Народното събрание избира председател на Върховния съд, той ще го избере с определен мандат. Той може да бъде 5, може да бъде 10. На практика излиза, че онзи долу ще бъде несменяем, а този, който ще оглавява цялата магистратура, ще бъде сменяем. Това, което каза Красен Станчев, е много точно. На практика, господин Христов, може да се получи следното в Народното събрание. Ще стане един депутат, който ще каже: "Аз предлагам Народното събрание да гласува недоверие на председателя на Върховния съд" и ще го подкрепят и председателят на Върховния съд може да получи вот на недоверие и да си отиде. Именно затова, като гаранция за стабилитет, за независимост на съдебната власт от тези политически

ЗАМЕСНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОДИМ ПОПОВ: Уважаеми дами
и господа, няколко думи за несменяемостта на съдиите. От Осво-
бождението до 9 септември България е имала действително един
независим и справедлив съд и съдии. (Оживление в залата) Говори
ви човек от Земеделския съюз, който съюз от 1923 г., заедно
с комунистическата партия са били поставени под депресията на
беззаконието и терора, но когато подсъдимите са попадали в
съда, той е бил справедлив. Това го е доказала история-
та. Съдиите трябва да бъдат несменяеми. Няма никаква опасност.

В миналото най-добрите, завършили правните науки, бяха
назначавани за съдии. Колкото до опасността, че като несменяеми
могат да се самозабравят е имало съдебни инспектори, които са
ревизирали винаги техните дела и ако установят, че в тях е имало
произвол, некадърност, тези съдии са били отстранявани. Ако
бъде въведена несменяемостта, това ще бъде една добра гаранция
за нашето добро и справедливо правосъдие.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин
Красен Станчев.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Исках да взема отношение по повод из-
казването на господин Христо Христов и предложениета, които
бяха прочетени от секретаря на Народното събрание. Става дума,
че при назначаването на съдии от Народното събрание ние правим
една следваща крачка към дисбаланса на властите. Единственият
възможен вариант, може би най-вероятният вариант при една такава
постановка в Конституцията е да нямаме възможност за в бъдеще
ние, или нашите последователи, или нашите деца, докато трае дей-
ствието на тази Конституция, да търсят отговорност от изпълнител-
ната власт и президента. Цялата отговорност се стоварва върху
парламента. В парламента решенията по правило са колективни
и затова народните представители не могат да отговарят. Тоест, единственият
начин на контрола на Народното събрание са само
изборите. При положение че имаме възможност да бъде избрано
Народно събрание със състав, който по един или друг начин да
взима безотговорни решения, това е възможно, та оттук нататък
нямаме никаква гаранция, че този случай няма да се повтори по-
нататък. Тогава, когато съдиите се назначават от президента

ВГ/ЛА

20.1

по предложение на Висшия съдебен съвет^{е ясно,} кой отговаря за действията на така назначените съдии.

Иначе ние вървим към това, което казах и миналия път, към създаване на Конституция не за парламентарна република, а за парламентарна анархия. Това е много вероятно. Много се боя от предложенията, които се появяват ден след ден. Вероятно такива предложения ще възникват и по повод на Конституционния съд по-късно. Не трябва да вървим по този път. Най-искрено казвам това и много моля да се обърне внимание на този аргумент – не трябва Народното събрание да се разглежда като последен етаж във властта. Това е основата на властта, това е законът. За всичко останало трябва да е ясно кой отговаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин Първанов.

ИВАН ПЪРВАНОВ: Позволете ми най-напред, господа народни представители, да ви припомня предложението си по чл. 137: "Съдии, прокурорите и следователите се назначават, повишават, преместват и освобождават от длъжност от президента на Републиката по предложение на Висшия съдебен съвет." Току-що Красен Станчев изложи аргументи и аз продължавам по-нататък, като казвам, че при избор на председател на Върховния съд от Народното събрание ще предизвика парадокс, защото обикновеният районен съдия ще бъде назначен от президента и той ще бъде несменяем. Той ще работи до пенсионната си възраст. Тогава, когато Народното събрание избира председател на Върховния съд, той ще го избере с определен мандат. Той може да бъде 5, може да бъде 10. На практика излиза, че онзи долу ще бъде несменяем, а този, който ще оглавява цялата магистратура, ще бъде сменяем. Това, което каза Красен Станчев, е много точно. На практика, господин Христов, може да се получи следното в Народното събрание. Ще стане един депутат, който ще каже: "Аз предлагам Народното събрание да гласува недоверие на председателя на Върховния съд" и ще го подкрепят и председателят на Върховния съд може да получи вот на недоверие и да си отиде. Именно затова, като гаранция за стабилитет, за независимост на съдебната власт от тези политически

и конюнктурни неща ние предлагаме президентът да назначава и обикновения съдия, и председателя на Върховния съд.

ХРИСТО ХРИСТОВ (БЗНС от място): Защо виждате повече стабилитет в едноличното решение?

ИВАН ПЪРВАНОВ: Така е на много места. С предложението

си искам да внуша на господа народните представители, че по този начин се прегражда всяка^{ко} опит изпълнителната власт в лицето на министъра на правосъдието да участва^в в назначаването на съдии. В текста е казано, че Висшият съдебен съвет е този, на който ще предлага на президента. Висшият съдебен съвет ще изгради една стройна кадрова система. Тя може да обхване предложението от председателите на окръжните съдии, от председателя на Върховния съд, който ще направи съответното предложение на база на проявените качества на кандидата, Висшият съвет ще ги прецени и тогава ще направи предложението пред президента. В тази връзка ми се строи разумно предложението на колегата, който го е направил, че когато първия път президентът откаже при второто предложение, направено от Висшия съвет, той не може да откаже. Трябва да се съобрази с предложението на Висшия съдебен съвет. Повтарям отново: В никакъв случай не може да остане разпоредбата от първоначалния проект, според която министърът на правосъдието е този, който предлага на Висшия съдебен съвет кандидатите за съдии, прокурори и следователи, а президентът да ги назначава.

Аз ви призовавам да гласувате разпоредбата, която е предложена. Тя е гаранция за несменяемостта на съдии. Наред с финансовата независимост това е втората предпоставка за гаранция на съдебната власт като самостоятелна и независима.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин Обретенов.

ПЕТЬР ОБРЕТЕНОВ: Уважаеми дами и господа, подкрепям първоначалния вариант, който беше даден и гласуван на първо четене. Развиха се дебати и днес в Конституционната комисия по повод ал. 3 - кой трябва да назначава председателя на Касационния, на Върховния административен съд и Главния прокурор на Републиката.

Изказаха се доста съображения от колегите. Аз съм в

защита на доводите, които се изказаха от преждеговорившите, че в никакъв случай председателят на Касационния, на Върховния административен съд и Главният прокурор не трябва да се назначават от Народното събрание. Един от доводите на тези народни представители, които защитаваха противното гледище, беше, че трябало да се контролира дейността на тези органи. Уважаеми господа депутати, ние създаваме трета независима съдебна власт. Тя не трябва да бъде подложена на контрол от орган, който поначало е политизиран. Президентството има само една функция - да назначи съответно съдиите. Практиката е доказала, че Народното събрание не е подходящият орган, който може да прави персонални назначения. Ние с вас имаме опит тук и виждаме как се назначават съдии. Положението няма да бъде по-различно в бъдеще, защото Народното събрание няма възможност в своя разширен състав да прави преценка кои са и какви са съдиите. Системата, която е предложена в първоначалния вариант, е логична и изпитана. Тя е имала място в нашето правораздаване преди 9 септември, когато то е стигало значителна висота и бих могъл да кажа на европейско равнище. Това е система на самовъзпроизвеждане на съдебната власт, като само актът на назначаването се осъществява от държавния глава.

По отношение на ал. 4 за несменяемостта на съдийте аз бях от тези, които още преди 6 месеца поддържаха този принцип. Поддържам го и днес, но трябва да кажа, с известни уговорки. В момента ние не сме подготвени да приемем напълно този принцип по чисто обективни причини, бих казал и технически. Липсват достатъчно кадри.

Когато е съществувала несменяемост на съдийте преди повече от 50 години, стажът или е бил много по-продължителен. Изисквал се е период от 3 години, за да се достигне, независимо от другия стаж, до несменяемостта им. Всички тези предпоставки днес не са налице. Дори преди известно време ние гласувахме закон, който намалява стажа на съдийте от 1 година на 6 месеца. При тази ситуация ние нямаме сигурни гаранции, че дадено лице има необходимите качества да бъде съдия. Специален закон трябва да уреди този конституционен принцип. Аз ще съм за това в преходните правила или тук да се предвиди и тази

възможност със специален закон да се уреди принципът за несменяемост на съдиите, като се предвиди по-продължителен период, от изтичането на който те могат да придобиват това качество на несменяемост.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин Бойко Димитров.

—
|
|
|

—

20.5

(4)

БОЙКО ДИМИТРОВ: Уважаеми колеги! Много убедително звуци юридическата аргументация на преждеговорившите, които подкрепят принципа на назначаване на..., повтарям и искам това да отбележа, става дума само за върховните служебни лица на съдебната магистратура, от президента, така, както това ще става и се приема от всички за по-ниските.

Действително парламентът е бил и ще остане политизиран, но ние не разсъждаваме и не взимаме решение, което ще се отнася за някаква абстрактна страна "X". Ние говорим за нашата страна, да я наречем "У", в която онзи ден бяхме свидетели на това, как един деполитизиран президент участвува като лидер на една политическа сила на нейната конференция, държи реч (откъслечни ръкопляски). Не, моля ви се, аз не искам да предизвикам емоции. Аз съм просто смутен от ситуацията, в която се намираме. Смутен съм, с оглед на този текст, който трябва сега да гласуваме.

ИВАН ПЪРВАНОВ (от място): Ние не говорим за президента Желев, а говорим занапред.

БОЙКО ДИМИТРОВ: Не може да разсъждаваме за далечното светло бъдеще, господин Първанов, без да си даваме сметка за реалностите на ситуацията, в която се намираме. Това е невъзможно. Ако го правим, ние ще станем същите такива ~~връховни~~ и утописти, каквито вече достатъчно е имало в нашата страна.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Грозданов има думата.

ЛЮБЕН ГРОЗДАНОВ: Колеги! Проектът за Конституция, който разискваме и приемаме, има своя философия и ние трябва да сме последователни в разрешенията, които даваме на отделни по-големи или по-малки въпроси. На всички ни е известно, че определихме нашата република като парламентарна. И като изхождаме от това определение, трябва да съблюдаваме и да съобразяваме с него определени разрешения.

Въпросът за съдебната власт е един от основните с нашата Конституцията. И изборът на съдиите е свързан именно с това - формирането на третата, самостоятелна власт. И като изхождаме от положението, че нашата република е определена като парламентарна и тъй като парламентарната република приехме да формира изпълнителната власт, то ми се струва, че по законите

30

на елементарната логика трябва да приемем, че парламентът трябва да формира и съдебната власт.

И затова аз предлагам да приемем, че председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и главният прокурор трябва да бъдат избирани от парламента, а също така и в следващ текст е предложено полувината от състава на Висшия съдебен съвет да бъде избиран от парламента.

Всички тези разрешения са свързани с основното, което вече ние сме приели, че нашата република не е президентска република, не е демократическа република в най-широк план, а е определено парламентарна република и следва да се съобразяваме с това определение при конкретните по-нататъшни разрешения.

ПРЕДСЕДЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Реплика на господин Обретенов.

ПЕТЬР ОБРЕТЕНОВ: Искам да напомня на господа народните представители, че чисто парламентарните републики, каквите са Италия и Гърция, и др., назначаването на висшите магистрати е винаги от президента, председателя на републиката. Въобще няма обратен опит.

НОРА АНАНИЕВА (от място): Но със съгласието на Горната камара.

ПРЕДСЕДЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Захариев има думата за реплика.

ПЕТКО ЗАХАРИЕВ: Реплика на господин Димитров. Очевидно е, че Конституцията на нашия парламент не е само ежедневние, а е едновременно и политически становища за политически изяви. Това е оценката ми на изявата сега на нашия народен представител Димитров.

По отношение на чл.137 аз поддържам предложението на господин Първанов. И смяtam, че ¹⁴ парламентарна група на БСДП^{*} ще поддържа докрай, този член така, както е показан сега, като алинея втора се слива, от текста даден от господин Първанов, с алинея първа. Трета и четвърта алинеи се запазват така, както са редактирани.

ПРЕДСЕДЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Заповядайте, господин Чавдаров.

21.2

Българска социалдемократическа партия.

ЕМИЛ ЧАВДАРОВ: Благодаря Ви, господин председателствуващ! Аз съм Съдебният Хюсейн. Дами и господа народни представители! Ще спра вашето внимание върху разпоредбите на алинея четвърта, досежно несменяемостта на съдиите, следователите и прокурорите, т.е. съдия-следователите. Едва ли ще намерите практикуващ юрист, който би се съгласил с едно такова предложение, по простата причина, че не са налице обективни причини (макар че субективно и аз бих пожелал това така да бъде), на настоящия етап ние да намерим такива юристи, кандидати за съдии и съдия-следователи и прокурори, които да са несменяеми. Вижте, аз 20 години практикувам тази професия, само че като адвокат. Зная много добре каква професионална подготовка имат настоящите съдии, настоящите следователи. Мнозина от тях, аз съм сигурен, че за в бъдеще ще бъдат преназначавани. Плюс това Юридическият факултет не произвежда достатъчно кадри. Известно ви е и обстоятелството, че сега най-котираната професия е юридическата, най-способните юристи отиват, може би ще работят като съветници, юрисконсулти на частни фирми, на общински фирми, на държавни фирми. Все още най-добрите юристи, повярвайте ми, това е самата истина, работят в адвокатурата. Нямат желанието да работят като съдия-следователи. Това е абсолютно вярно за всеки практикуващ юрист.

Като етап не мога да възприема разбирането, че те трябва да бъдат несменяеми. Те могат да бъдат несменяеми след десетина години може би, ако ще вървим с такива крачки към демокрацията.

Щом ще имаме върховенство на закона, аз смяtam, че това върховенство при добро желание от страна на назначените съдии, съдия-следователи и прокурори е нещо неизпълнимо. Ето защо бих ви прикаnil и ще бъде справедливо да се възприеме тезата, разбирането, че те следва да бъдат сменяеми.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: За реплика думата има господин Хубенов.

РОСЕН ХУБЕНОВ: Аз съм учуден от изказването на уважаемия колега, защото то е първото, което отрича несменяемостта на съдебните магистрати.

Бих искал да припомня още веднъж, казвал съм го няколко пъти от тази трибуна, че ние не можем изобщо и да мислим за независимост на съдебната система, ако съдиите, прокурорите

29
30

и следователите са сменяни през определен срок, независимо дали тази смяна ще се извърши от Народното събрание, от президента, или пък от някой друг орган. За да може да настъпи законност в нашата страна, каквато в момента, мисля, че всички вие ще се съгласите, че няма, и да се предотврати тази анархия и това беззаконие, които шествуват из обществото ни, за да може изобщо демократичният процес да потръгне, ние трябва смело да гласуваме за несменяемостта на съдите. Иначе илюзия е да се надяваме, че ще извършим демократичен процес.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Думата има Любомир
Иванов.

ЛЮБОМИР ИВАНОВ (Зелена партия): Аз искам категорично да се изкажа в подкрепа на първия вариант, който е предложен, а именно назначението да се извършва от президента на Републиката по предложение на Висшия съдебен съвет. Това между другото беше и одобрения от нас текст при предишното четене на конституцията.

Искам да кажа, че през последните дни забелязвам една тенденция при обсъждането и гласуването на второ четене на конституцията, което лично мен ме притеснява.

Според мен става дума за един опит от депутатите от Българската социалистическа партия и за съжаление някои колеги от опозицията да се застъпи в бъдещата конституция една хипертрофична роля на парламента. Едно негово обlaяване с нови и нови пълномощия за сметка на останалите власти. Това се основава според мен на неразбрано тълкуване на понятието "парламентарна република", което между другото не е фиксирано в нашата конституция. Там се говори за демократична република с парламентарно управление. И непрекъснато се правят предложения, някои от които и биват приети за съредоточаване на пълномощия в ръцете на Народното събрание. За сметка на това се ограничават компетенциите на президента, ограничават се компетенциите на изпълнителната власт, на правителството, а сега това, което в момента става, е един опит да се постави съдебната власт в зависимост от законодателната власт.

Мисля, че ние в сегашния проект след първо четене, след поправките, които се направиха от Конституционната комисия, бяхме постигнали един добър баланс между компетенциите на основните власти: законодателна, съдебна и изпълнителна. Това, което сега се прави, според мен би засегнало на първо място и би ударило самия парламент. Защото един парламент, в който са съредоточени прекалено много компетенции, който прекалено много се намесва в изпълнителната власт, който се превръща в един вид конвент, той най-напред не би могъл да изпълнява своите основни функции, а иземно законодателна дейност и парламентарен контрол.

Дали това се прави от неразбиране, дали това се прави от политически сметки, несъмнено някои го правят от такива сметки, правят сметки кой ~~е~~ сега президент, какво ще бъде мнозинството и какво ще бъде малцинството в бъдещия парламент. Мисля,

ББ/МД

22.1

че това е една погрешна тактика и ако това продължи по този начин, аз самия не знам дали бих подписан в крайна сметка една конституция, в която така силно е нарушен балансът между отделните власти.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Думата има Виктория

Димова.

ВИКТОРИЯ ДИМОВА: Уважаеми колеги, през цялото време докато приемаме конституцията аз разсъждавам като един обикновен гражданин. Като същевременно се мъча да правя известна равносметка как се балансират законодателната, съдебната и изпълнителната власт. Защото ~~считам~~, че основите на демокрацията са именно във вълната независимост на тези власти и същевременно непрекъснато контролиране една от друга. И затова ви моля да се обединим към предложения текст на чл. 137.

Между другото, правя и едно процедурно предложение. Считам, че така, както в чл. 137 ние за първи път се срещаме с Висшия съдебен съвет, можи би по-добре би било за момента да преминем към чл. 138, в който е точно ^{указана} какво представлява този висш съдебен съвет, как се избира, какви са неговите функции, за да бъдем по-наясно, знаейки функциите на Висшия съдебен съвет, как да гласуваме ~~по~~ чл. 137.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Г-н Мулетаров има думата.

СПАС МУЛЕТАРОВ: Г-н ^{председател} председател, уважаеми народни представители! Аз съвсем накратко искам да обоснова защо не е правилно президентът да назначава съдиите и прокурорите. Поради това, че съгласно по-следващия текст на конституцията, който урежда правомощията на Висшия съдебен съвет, председател на този Висш съдебен съвет е президентът. И тогава възниква логически въпросът: може ли един орган, който се председателствува от една личност, да предлага пред тази личност тя да назначава съдиите? Това е просто невъзможно. Тогава ~~не~~ трябва президентът да бъде председател на Висшия съдебен съвет. Но това също няма да бъде правилно, защото Висшият съдебен съвет е баланс между избрани от Народното събрание юристи и избрани от съдебните органи юристи. И този баланс трябва да именно ~~има~~. И като ръководещ заседанията на Висшия съдебен съвет той може там като ръководител и председател да налага

22.2

свои виждания, да предлагат кои да бъдат обсъждани. Това е едното съображение, което е много съществено.

Второто. Аз казах и при първо четене, че няма никаква логика Народното събрание да избира членове на Висшия поземлен съвет, на телевизия, на радио, на банки и на др., а да не сформира самостоятелната, независима, третата съдебна власт, каквато е издигната в тази конституция. Ами това не е възможно. Освен това ние не предлагаме, както сега Народното събрание, да избира всеки младши съдия. Този студент, който до вчера е бил и е завършил, а предлагаме трите основни фигури, които са ръководството на тази съдебна магистратура: председателят на Върховния касационен съд – най-висшата съдебна институция, председателят на Върховния административен съд и главният прокурор. Само трима души. След като избираме председател на Сметна палата, нима ще бъде погрешно да изберем един председател на Върховния съдебен съвет? Няма нищо страшно в това. Нито се ограничават правомощията на президента, който предлага като председател, той ще подпише предложението на Висшия съдебен съвет до Народното събрание, с което се предлага кой да бъде издигнат за главен прокурор и кой да бъде председател на Върховния касационен съд. Председателят на този съвет ще подпише. По същия начин, когато Висшият съдебен съвет, както предлага комисията в ал. 1, ще избира съдиите, следователите и прокурорите, тяхното избиране ще бъде утвърдено с подписа на президента, като председател на този Висш съдебен съвет. Така че ние с нищо не некърняваме, напротив, балансираме отделните власти и изпълнителната власт в лицето на президента дотолкова, доколкото той притежава такава.

Затова аз предлагам да се обединим около предложението на комисията, което беше много подробно и щателно обсъждано днес, да приемем ал. 1 така, както се предлага, ал. 2 във втория вариант в смисъл, че тримата ръководители се избират от Народното събрание.

СИ накрая, по ал. 4. Аз също имам определени смущения и споделям това, което колегата Кукуров каза за несменяемостта. Вярно е, ние имаме още неподгответни хора, които в началото, след като

35

са завършили образованието, трябва да ги изберем и те за цял живот да работят тази ~~дължност~~, без да знаем как ще се оформят , какво развитие ще ~~имат~~, каква професионална подготовка в бъдеще ще демонстрират. Вярно е, тези опасения съществуват. И изход може да се намери. Така, както съществуваше едно предложение след изтичане на първите 5 години след избирането, те да бъдат постоянни. Такъв изход може да се намери.

Но почти навсякъде, най-силният аргумент и най-силната самостоятелност на съдиите, особено съдиите, се проявява в тяхната сменяемост. Защото всяко сменяване, независимо дали са избрани или назначени, независимо от кого, води до тяхната несигурност, до внушаване, до нарушаване на принципа на вътрешносъдийското убеждение и убеденост. И затова, дори с рисковете, които съществуват и които аз възприемам, смятам, че е по-правилно и правдиво ние да приемем принципа за несменяемост на съдиите. Времето ще покаже в бъдеще дали действително сме сгрешили.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: За реплика има думата ~~съдия~~ ГКН Петко Захариев.

ПЕТКО ЗАХАРИЕВ: Господа, очевидно ние не изработваме конституция, а изработваме един конвент. Само ще ни липсва в допълнителните правила, никъде не срещнах кой ще направи в резултат на техническото ни развитие гюлотината пред Народното събрание.

Във всички случаи няма да приемаме оттука ~~нататък~~, от днес поне, всякакво едно натрапено ни мнение от ГКН Мулетаров и ГКН Соня Младенова. Тъй като тази ~~конституция~~ е втори проект, който е работен изключително с тяхно участие през цялото време, няма нито един текст, в който те да не са участвали, и са се съгласили, за да ни бъде поднесен, и сега наново просто торпелират цялото приемане на ~~конституцията~~. И ние ще преразгледаме оттука ~~нататък~~ участието си в работата по ~~този~~.

Декларирам това от мое име и ангажирам почти всички мои колеги, които са от нашата парламентарна група. Ние не можем повече да гледаме, да слушаме лични изяви.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Любомир Иванов искаше думата за реплика.

ЛЮБОМИР ИВАНОВ: Това, което каза г-н Мулетаров, аз специално не мога да се обединя около него.

Може би около него ще се обедини неговата парламентарна група. Механизмът, който той предлага, президентът да прави предложение, а Народното събрание всъщност да извършва избора, той съдържа в себе си и една опасност, своеобразно бламиране, когато Народното събрание отхвърли неговото предложение. Мисля, че не е целесъобразно да се поставя в такова положение президентът и съвсем ненужно е това.

При другия вариант, първият , който беше гласувай на първо четене, фактически изборът се извършва не от президента, изборът се извършва от Висшия съдебен съвет, президентът само извършва назначението със своя подпись. И при това нито може да откаже, нито може сам да предлага кандидатури. Неговата роля е чисто формална. Дали е уместно участието на президента във Висшия съдебен съвет, това е съвсем друг въпрос. Нека си кажат думата специалисти! Ако смятат, че това е нецелесъобразно, той би могъл да бъде председателствуван от министъра на правосъдието, както там се предвижда също като възможност, когато президентът не го прави. Аз съм съгласен да бъде председателствуван от министъра на правосъдието.

Това, с което мога да се съглася с г-н Мулетаров е, че не върви Народното събрание да избира ръководството на радиото и телевизията, а да не избира председатели на висши съдилища. Но, ние никъде не сме решили, че Народното събрание избира ръководството на радиото и телевизията. Напротив, предложението беше назначението им да се извършва от президента със съгласието на Народното събрание. Тоест, контролната роля на съответните комисии. И това е според мен правилното. Президентът да извършва и едното, и другото назначение.

50

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Госпожа Младенова има думи:

СОНИЯ МЛАДЕНОВА: Уважаеми колеги! Аз съм радостна, че все пак съм в българския парламент, а не в щатския навремето, когато са преследвали расовата ~~страгадия~~ - негрите, защото можех, ако слушам господин Захариев и пледирането пред вас за забрана да се изказвам като юристи тук ^{и го} възприемам ~~нещо~~ като такъв апел.

Сега, онова, което днес се дискутира тук, в пленарната зала, е в резултат на направено предварително писмено предложение от група народни представители. Аз съм благодарна на господин Христо Христов от Българския земеделски народен съюз, който практически подкрепи едно такова виждане, а именно, че след като Народното събрание е избрано по пряк и демократичен избор от народа и неговата основна функция е да формира органите на властта, то трябва да формира и законодателната власт точно толкова, както формира и изпълнителната власт под формата на Министерски съвет.

Така, както е формулирано предложението във втория вариант от Конституционната комисия - дава всички основания да бъде подкрепен, затова, защото колкото е недопустимо (за мен поне), избирането от Народното събрание на агенция за чуждестранна помощ, за вътрешна помощ, за сметни палати и не знам още какво, толкова по-наложително е именно законодателната власт да формира съдебната институция и да я остави независима и подчинена само на закона. Затова ние, последователно, прилагайки принципа на разпределение на властта, приехме с вас, че съдебната система трябва да има самостоятелен бюджет, че тя трябва да бъде самостоятелно кадрово и организационно осигурена и най-важният аргумент във всички демократични системи дотук, а именно несменяемостта на съдииите, за да бъдат гарантирани от политически пристрастия и смяна на режими. Съдебната система е тази, която е призвана да съхранява, да отстоява, да защитава правата на гражданите и гражданския мир.

С други думи, присъединявам се към направеното предложение от Конституционната комисия, а именно чл. 137 да има следната редакция:

"Чл.137. №, 1 Съдиите, прокурорите и следователите се избират, повишават, преместват и освобождават от длъжност от Висшия съдебен съвет.

№.2 . Председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и главният прокурор се избират от Народното събрание по предложение на Висшия съдебен съвет за срок от пет години."

И нека да разберем, че веднъж, станал председател на Висшия съдебен съвет, президентът осъществява онова преливане на властите, както законодателната контролира изпълнителната, така президентът като връх на пирамидата на изпълнителната власт има възможност за въздействие, ако има той нужда да си създаде лоби, би го направил със съвсем сигурни гаранции във Висшия съвет на магистратите.

По отношение на направената забележка от колегата Обретенов. Колега Обретенов, този текст, около който ние се обединихме днес, само с Ваше и на Николай Павлов противодействие на Янаки Стоилов е всъщност взаимствувано от Италианската конституция. И нека, когато цитираме Италианската конституция по отношение на формиране на съдебната власт, не забравяме, че президентът там удостоверява с подписа си назначаването на съдиите, но не го прави преди да съгласува своите действия с Горната камара.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: За реплика думата поиска господин Иванов.

ЛЮБОМИР ИВАНОВ (Зелена партия): Ще бъда съвсем кратък този път. Това, което каза госпожа Соня Младенова, че основна задача на парламента била да формира останалите власти, за мен това е едно нейно открытие, може би изобретение, за което тя съответно следва да получи патент или свидетелство.

Що се отнася до функциите на Народното събрание и неговите компетенции ние приехме един член, където те са записани ясно - това е чл.63: "Народното събрание осъществява законодателната власт и упражнява парламентарен контрол". Никъде не е казано, че Народното събрание формира останалите власти. То не формира, между другото, и президентската власт, защото всички гласувахте, т.е. повечето от вас, господа от Социалистическата партия, за прям избор на президент. Тоест, това не се формира от парламента. Той също не трябва да формира и

съдебната власт. Това е, за което става дума в момента.
ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Думата има господин

Обретенов.

ПЕТЬР ОБРЕТЕНОВ: Искам да кажа само две думи. Нека госпожа Младенова да бъде точна - вариантът, който се предлага и който поддържа госпожа Младенова, не е на Конституционната комисия. Предлагат се два варианта. И двата варианта са от Конституционната комисия. Те се поставиха тук на дебатиране.

Искам да ви изтъкна само, че това разрешение, което се предлага в първия вариант, назначаване от президента, това е нормалният вариант. Само ще ви прочета гръцката конституция: "Съдебните лица се назначават с президентски декрет в съответствие със закона, който определя изискванията и процедурата за подбора им. Те се назначават пожизнено." Това е един класически текст на една парламентарна република.

Аз се присъединявам към предупреждението и към апела на господин Петко Захариев. В този парламент трябва да мислим действително логически. Не трябва да решаваме въпросите с предубеждение и в резултат на фобиите на някои народни представители към тази или онази власт. Ние нямаме предвид, когато сътворяваме тази Конституция този или онзи президент. Трябва да направим една Конституция, която действително да отговаря на логиката и да е последователна .

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: По процедурата думата поиска господин Попов.

ВАСИЛ ПОПОВ: Уважаемо председателство, скъпи колеги! Ние сме свидетели на пореден парад на юристите и една политизация на този проблем, която няма да ни доведе до нищо.

Предлагам да минем към чл.138 и да поработят още по-добре като специалисти. Всеки малко да дръпне от позицията си, за да стигнем до едно реално демократично решение на тази много важна наша институция. Това е моето процедурно предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Думата за трета реплика има колегата Христов.

ХРИСТО ХРИСТОВ (БЗНС): Фактически има съвпадение. Колеги, аз не разбирам нито колегата Бойко Димитров, нито колегата

Любомир Иванов, които внасят някакъв текущ политически момент в обсъждането на тази основна клауза от Конституцията. Ни най-малко не мисля нито за днешния, нито за утрешния президент. Мисля как в продължение на 20-25 години ще се решава този принципен въпрос.

Понеже съм излязъл, господин председателю, ще си позволя само по същество една бележка. Настоявам алинея четвърта да не се гласува. Тъй като бях предупреден, че само пет минути трябва да се говори, аз не изложих подробно съображенията си във връзка с несменяемостта на съдиите. Много от онези опасения, които се изказаха от колегите, не могат да бъдат пренебрегнати. Ние нямаме готов пакет от 200-300 готови, или 500 съдии, на които да се доверим още сега. Ето защо в алинея четвърта трябва да има допълнителна преграда при рекрутирането на съдебния състав.

И аз настоявам Конституционната комисия да помисли още малко по този въпрос. Изразявам дълбоките си уважения към колегата Иван Първанов. И там, където той каза, че нещата стигат до абсурд, може би нашите логики по изключение в момента се разминават (ние имаме едното посочено мислене по редица други принципни въпроси). Аз не мога да си представя, че когато преценяваме функциите на парламента, би трябвало да ги противопоставяме на тези на президента и, обратно - функциите на президента - на парламента. Това нещо е чуждо на моята логика. Ето защо аз поддържам първоначалната си теза по алинея трета.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Корнезов, вземете отношение по предложението чл.137 да се обсъди допълнително в Конституционната комисия.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Ние направихме консултация с членовете на Конституционната комисия. Считаме, че дискусията е много полезна, макар и малко наеждаваща въздуха. Изказаха се различни становища по различните алинеи и считаме, че е уместно чл.137 като цяло да бъда върнат на Конституционната комисия. Още веднъж ние да анализираме предложените становища от колегите и аз съм уверен, че ние ще намерим най-удачната формулировка за решаването на този въпрос. Толкова по-тежки въпроси решихме,

48

смятам, че и този ще можем да решим.
От името на Конституционната комисия предлагам чл.137
да се гласува да се върне на Конституционната комисия и да преми-
нем към чл.138, така както още госпожа Виктория Димова преди
около 30 минути ни предложи.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Моля колегите, които
са съгласни с предложението на Конституционната комисия чл.137
да се върне за допълнително обсъждане в комисията, да гласуват.
Със 164 гласували за предложението за върщане на този
член в Конституционната комисия се приема.

Думата има господин Мулетаров.

СПАС МУЛЕТАРОВ: Уважаеми колеги, досега при всички връщания на текстове председателят на Конституционната комисия господин Гиньо Ганев отправяше апел всички народни представители, които имат предложения, идеи или отношение към разглежданите текстове, да присъстват на заседанията на комисията, за да може там по време на дискусията, на противоречията, на различията, да се стигне до някакво обединяващо решение. Трябва да ви кажа, че и днес, за съжаление,⁶ Конституционната комисия присъствува не повече от 10-12 души. Ако продължаваме така, отново ще връщаме десетки текстове, тъй като половината от тези, които се изказаха,⁷ не присъствува⁸ на заседанията на Конституционната комисия, не⁹ слушат¹⁰ дебатите, не са запознати с аргументите, а стават на пленарно заседание да правят нови предложения, след което ние трябва да повтаряме аргументите и да ги убеждаваме.

Искам да предложа, ако действително имаме намерение творчески и конструктивно да работим, всеки, който има предложение да дойде и да го отстоява в Конституционната комисия, а там нещата се приемат с консенсус по текстовете. Нека господин Захариев да знае, че не е наложена волята нито на госпожа Младенова, нито на Мулетаров, както и неговата воля не може да се наложи, тъй като в Народното събрание никой нито може, нито има право да налага своята воля.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Мулетаров, фактически се очертаха две становища - и по отношение на назначаването на магистратите, и по отношение на сменяемостта или несменяемостта, така че това е проблемът, всъщност, по който трябва да се помисли.

Господин Корнезов, чл. 138?

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Чл. 138, ал. 1. Висшият съдебен съвет се състои от 25 члена. Негови членове по право са председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и главният прокурор.

ДП/МТ

24.1

ал. 2. За членове на Висшия съдебен съвет, които не са негови членове по право, се избират практикуващи юристи с високо професионални и нравствени качества, които имат най-малко 15 години професионален стаж.

ал. 3. Единадесет от членовете на Висшия съдебен съвет се избират от Народното събрание; единадесет - от общото събрание на съдиите от Върховния касационен съд, Върховния административен съд, прокурорите към Върховния касационен съд и председателите на апелативните и на окръжните съдилища.

ал. 4. Мандатът на изборните членове на Висшия съдебен съвет е 5 години. Те не могат да бъдат преизбираны.

ал. 5. Заседанията на Висшия съдебен съвет се председателствуват от президента, а в негово отсъствие, от министъра от правосъдието. Те не участвуват в гласуването."Това са текстовете, които са предложени в проекта. Има няколко писмени предложения.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Да ги чуем.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Конституционната комисия ги разгledа, ще ви ги докладвам.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Да чуем текстовете, а след това господин Корнезов ще направи предложението, което ще се обсъжда.

ИВАН ХАРАЛАМБИЕВ: "Предложение на Иван Драшков: предлага следния текст на чл. 138, ал. 2: "За членове на Висшия съдебен съвет да се избират юристи с високо професионални качества и се ползват с добро име в обществото."

Иван Първанов: Чл. 138, ал. 3: изразът "прокурорите към Върховния касационен съд" се заменя с: "прокурорите в Главна прокуратура".

Иван Драшков: Чл. 138, ал. 3: предлага в края на алинеята след думите "окръжните съдилища" да се добави "и низши съдии и прокурори".

Иван Драшков: предлага за чл. 138, ал. 5: "Заседанията на Висшия съдебен съвет се председателствуват от президента, а при негово отсъствие - от вицепрезидентата."

24.2

ЛЮБЕН ГРозданов: Чл. 138, ал. 5 - вместо "президентът и министърът" да се запише "председателят на Върховния касационен съд и главният прокурор".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Корнезов, какво е становището на Конституционната комисия?

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Днес отново обсъждахме и този текст заедно с ръководителите на тези ведомства, за които стана дума тук и стигнахме до извода, че предлаганият текст (тези предложения също бяха разгледани и някои от колегите участвуваха) в основни линии, главното - това, което се предлага от Конституционната комисия, е по-удачно и по-правилно. Единодушни сме, че президентът трябва да бъде председател на този Висш съдебен съвет и бяхме единодушни, че в негово отсъствие следва да го замества министърът на правосъдието. Министърът на правосъдието и въобще Министерството на правосъдието, от една страна е, орган на изпълнителната власт, но, от друга страна, той е един твърде специфичен орган, който има грижи за нормалното функциониране на съдилищата в страната и затова, както и в редица други страни, следва министърът на правосъдието да замества президентът, а не вицепрезидентът, който има други функции, за които ние вече гласувахме.

Бих искал да подчертая тук, че би било удачно в ал. 3 (Конституционната комисия смята за целесъобразно) единадесет от членовете, т.е. - половината, да бъдат избирани от Народното събрание, а другата половина от единадесет члена да бъдат избирани от самите практикуващи съдебни магистрати - т.е. съдии, съдия-следователи, следователи и прокурори. Не е необходимо в конституционния текст точно да изброяваме органите, които ще изльзват тези съдии, тъй като специален закон, а именно - Закон за устройство на съдилищата, най-вероятно ще уреди и точната процедура за този избор.

24.3

Обединихме се около това, нямаше спорове и ако няма изказвания в тази насока, бихме могли да преминем към гласуване.

Виждам, че има колеги, които искат да вземат отношение.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Госпожа Поптодорова, имате думата. (Народният представител Иван Първанов прави реплика от място.)

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господин Първанов, съвсем ясно е, тук отпада и третата алинея би гласяла така: "Единадесет от членовете на Висшия съдебен съвет се избират от Народното събрание, единадесет - от съдебната власт, "така че отпада това, което Вие посочвате - прокурори към съответния касационен съд, тъй като това го решихме. Това отпада. Ние изброяваме органите, които ще изльзват другата половина от членовете на Висшия съдебен съвет.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Госпожа Поптодорова има думата.

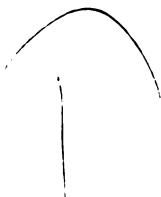
ЕЛЕНА ПОПТОДОРОВА: Господин председателствуващ, бих искала да задам въпроса и успоредно с това да изразя мнение по така оформения мандат на членовете на Висшия съдебен съвет. Доколкото виждам в предложенията от Конституционната комисия текст тук не се съдържат никакви ограничения за странични дейности на избраните членове на съвета по време на техния мандат. Тъй като всички се договорихме за това, че съдебната власт в нейния независим вид и в нейното независимо функциониране е една от устоите на демокрацията в едно демократично общество, на мен би ми се искало да видя гаранции за това, че по време на своя мандат изборните членове на Висшия съдебен съвет няма да имат право да изпълняват обичайната си професионална дейност, да бъдат членове на парламента, както и да бъдат членове на органи на местна и друга държавна власт.

Бих предложила това да бъде изрично предвидено в текста на ал. 4 на чл. 138, ако не се съдържат други гаранции, съобразно тълкуванието, което Вие бихте дал в други текстове.

48

49

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин
Аврамов.

24.5

49

ГЕОРГИ АВРАМОВ: От името на Екогласност искам да кажа, че поддържам заседанията на Висшия съдебен съвет да се председателстват от президента, а в негово отсъствие от вицепрезидентата. Защото вицепрезидента замества по принцип президентата, когато отсъства, а не министъра на правосъдието.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин

Грозданов.

Ясно е, има предложение министърът на правосъдието да бъде заместен фактически с вицепрезидентата.

ЛЮБЕН ГРОЗДАНОВ: Колеги, аз не съм съгласен с доклада на Корнезов, който подчертава няколко пъти, че видите ли, Комисията за изработване на проект за Конституция е единодушна по въпроса за Висшия съдебен съвет да се председателства от президента, който да няма право да гласува и в негово отсъствие да се замества от министъра на правосъдието, който също да няма право да гласува.

Струва ми се, че една такава конструкция да участва в заседание, а да няма право да гласува, аз не мога да възприема такава длъжност. Струва ми се, че не е голяма чест за президента да участва в деловите делнични заседания на Висшия съдебен съвет и да не гласува. Струва ми се, че по логиката на нещата, Висшият съдебен съвет е централен институт на третата, самостоятелна съдебна власт, която има самостоятелен бюджет и т.н. и т.н., в посока на нейната самостоятелност. Защо този Висши съдебен съвет да не бъде председателстван от председателя на Върховния касационен съд и в негово отсъствие да бъде заместван от Главния прокурор?

Функциите на министъра на правосъдието в тази насока аз виждам като докладчик пред Висшия съдебен съвет. Защото министърът на правосъдието ще оглавява административната дейност и кадровата дейност, която по своята същност е пак кадрова. И той да прави предложения пред Висшия съдебен съвет и Висшият съдебен съвет да има решаващата дума. Тази конструкция на участие без право на глас не мога да я възприема.

СлР/ЛА

25.1

Затова подчертавам, че поддържам становището си Висшият съдебен съвет да бъде председателстван от председателя на Върховния касационен съд и съответно от Главния прокурор. Защото така някак си се получава, че видите ли, върховните органи на третата самостоятелна власт да бъдат опекунствани от представители, които са извън ^{установ} сфера на ^{установ} власт. Защото и президентът е извън ^{установ} сфера ^{установ}, и министърът на правосъдието ^{установ}.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има ли други народни представители да желаят да вземат думата? Няма. Имате думата, господин Корнезов.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Искам да отговоря на госпожа Поптодорова. Въпросът е решен в чл. 141 - организацията и дейността на Висшия съдебен съвет, съдилищата, следствените органи, статутът на съдиите и т.н. се ureжда със специален закон. Висшият съдебен съвет, поне така, както ние го виждаме, вероятно ще заседава ^{уред} веднаж или два пъти на месеца. Това не е постоянно действащ орган. Едни от членовете на този орган ще бъдат постоянно действуващи съдии или следователи, или прокурори. От друга страна, някои от тях, които се избират от Народното събрание, може да бъдат преподаватели в Юридическия факултет, респективно може да бъдат адвокати, които ще изпълняват своите функции. Но що се отнася до статута на съдията, прокурора, следователя, какъв статут ще има той, ще се уреди в един специален закон.

Относно опасенията на господин Любен Грозданов. Той днес не изрази това свое опасение, но в много правни системи министърът на правосъдието има чувствителни правомощия. Вие знаете, че даже в Германия той пряко назначава даже съдиите, за които тук спорим дали да се избират или да не се избират.

Така че много по-удачно е, поне от наша гледна точка, президентът на Републиката да бъде председател на Висшия съдебен съвет, а в негово отсъствие - министърът на правосъдието.

С тези, макар и съвсем кратки аргументи, предлагам господин председателю, да преминем към гласуване алинея по алинея.

25.2

ако има допълнителни спорове по алинеите, бихме могли да задълбочим нещата.

ПРЕДСЕДЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Госпожа Поптодорова очевидно желае да направи реплика.

ЕЛЕНА ПОПТОДОРОВА: Благодаря ви. Аз не искам да удължавам разговора по този въпрос. Аз знам много добре какво съдържа чл. 141. Тук става дума за гаранция, която да осигурява невъзможността от упражняване на натиск, ходатайства и всякакви други действия, за които говорихме преди малко, когато обсъждахме предходния член. И затова аз формално предлагам към ал. 4 на този член да има едно изречение, което да обяснява, че на тези членове на Висшия съдебен съвет не се позволява извършване на адвокатска дейност, да бъдат членове на парламента и членове на органи на местна и държавна власт". Не става дума за техния подробен статут, който естествено ще бъде предмет на закона. И това е нещо, което съществува в съдебната практика.

ПРЕДСЕДЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Госпожа Поптодорова, след като ще бъдат съдии, те не могат да бъдат членове на местна или на държавна власт, след като ще бъдат съдии или прокурори. Има си статут.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Аз мисля, че този статут ще трябва да бъде уреден в закон. А това е Конституция, която дава принципите.

"Чл. 138. Ал. 1.. Висшият съдебен съвет се състои от 25 члена. Негови членове по право са председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и Главният прокурор"?

ПРЕДСЕДЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Колеги, гласувайте текста на ал. 1.

Гласували са 232 души, от тях 232 за, нито един против и нито един въздържал се. Приема се ал. 1 на чл. 138.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Ал. 2. За членове на Висшия съдебен съд, които не са негови членове по право се избират юристи с високи професионални и нравствени качества, които имат най-малко 15 години юридически стаж."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Колеги, гласуваме ал.

2.

Гласували са 232, от тях 232 за, нито един против и нито един въздържал се. Текстът се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Ал. 3. Единадесет от членовете на Висшия съдебен съвет се избират от Народното събрание и 11 - от органите на съдебната власт."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Гласуваме тази формулировка на ал. 3. Гласувайте, господа.

От 224 гласували, 221 са гласували за, 1 - против, и 2 въздържали се. Текстът се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Ал. 4 с едно допълнение в резултат на разискванията, което не изменя смисъла, изглежда така: "Ал. 4. Мандатът на изборните членове на Висшия съдебен съвет е 5 години. Те не могат да бъдат преизбирани веднага след изтичане на този срок." Ако няма други предложения, моля да се гласува.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Гласуваме този текст на ал. 4. Гласувайте, моля.

Гласували са 233, от тях 229-за, 2-против, и 2 въздържали се. Текстът се приема.

25.4

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Ал. 5 има следната редакция предвид направените предложения, вкл. и това на г-н Георги Константинов: "Заседанията на Висшия съдебен съвет се председателстват от президента, а в негово отсъствие от министъра на правосъдието. В гласуването участват само членовете на Висшия съдебен съвет."

Ако няма други предложения...

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Имаше и други предложения.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Има и други предложения и те са в много насоки. Ако решите, трябва да подложим на гласуване всички варианти на тези предложения. Аз докладвам предложението на Конституционната комисия, което взе днес. Тук се правят някои предложения, които дори не са и в писмена форма.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата ^{если} г-н Хубенов.

РОСЕН ХУБЕНОВ: Колеги, предложението ми е процедурно. Принципният въпрос за участието на президента в кадровата политика на съдебната магистратура се реши да се отложи заедно с чл. 137, той би трябвало да бъде решен и тук, в ал. 5. Предлагам само тази алинея да бъде отложена за гласуване с чл. 137, за да се получи по-добро балансиране.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Това е предложение, което би трябвало да гласуваме, тъй като приехме, че чл. 137 се връща за обсъждане.

Моля, който е съгласен ал. 5 на този член да се обсъди допълнително, моля да гласува.

Със 169 гласа за, 53 против и 10 въздържали се ал. 5 на чл. 138 се връща за допълнително обсъждане в Конституционната комисия.

Има думата г-н Корнезов.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Чл. 139, по който можем да разискваме, гласи: "Решенията на Висшия съдебен съвет за повишаване, преместване или освобождаване от длъжност на съдия-прокурор или съдия-следовател се приемат с тайно гласуване." Като анализирахме тази материя Конституционната комисия смята, че по-правилната редакция във връзка с вече приетите текстове е, че "решенията на Висшия съдебен съвет за назначаване, повишаване, преместване и освобождаване ~~на~~ длъжност на съдии, прокурори

и следователи се приема с тайно гласуване", защото това всъщност е процедурата, по която Висшият съдебен съвет трябва да изрази своята воля, именно това да бъде тайното гласуване, което ще гарантира свободата на волеизявленето на всеки един член от Висшия съдебен съвет.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има ли писмени предложения по този член?

Има думата ^{зеладчик} ГЧН Първанов.

ИВАН ПЪРВАНОВ: Аз се противопоставям на предложението за гласуване. Всъщност това е идеята на ^{зеладчик} ГЧН Мулетаров. Той казаше, че Висшият съдебен съвет трябва да назначава, премества и пр. ^{зеладчик} а и пр. съдиите. Ако го приемем, ние решаваме въпроса с чл. 137, където спорехме дали да бъде Висшия съдебен съвет, дали шефовете на магистратурата да бъдат ^{избрани} от Народното събрание. Ако го решим, ^{зеладчик} ние решаваме другия въпрос, ние отложихме чл. 137, за да го решим допълнително утре с едно може би вече принципно предложение.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: ГЧН Първанов, удачно е, макар че можем да поспорим по този въпрос. Сега да не правим дискусия. ГЧН председателствующа, трябва да гласуваме също чл. 139 да се обсъди допълнително в Конституционната комисия.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Чл. 139 остава да се обсъди допълнително в Конституционната комисия, тъй като действително ние предрешаваме един проблем, който решихме да се обсъди допълнително. Може би не трябва да гласуваме, а направо да преминем към следващия член.

Има думата ^{зеладчик} ГЧН Корнезов.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Чл. 140, ал. 1. "Съдиите, прокурорите и съдия-следователите се ползват с имунитета на народните представители."

ал. 2. "В определени от закона случаи решения за снемане имунитета на съдия-прокурор или съдия-следовател се взема от Висшия съдебен съвет."

По този текст нямаше предложения. Ако няма други...

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има ли народни представители, които искат да вземат отношение по този текст? - Няма.

Има думата ^{съдия} г^рн Иосиф Петров.

ЙОСИФ ПЕТРОВ: Да се уточни това понятие. В конституцията трябва да има един език, да няма различни понятия.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: В текста, където е записано съдия-следовател, остава само следовател. Уточнихме ^{съдия} досега тексто-вете, които гласувахме и говорим само за ^{следовател}, но тъй като в проекта е казано така, аз съм длъжен да ви прочета това, което е предоставено. Напълно сте прав и ще гласуваме вместо "съдии-следователи" - "следователите".

Ал. 1. "Съдиите, прокурорите и следователите се ползват с имунитета на народните представители."*

Ал. 2. "В определени от закона случаи решение за снемане имунитета на съдия, прокурор или следовател се ^{възлага} от Висшия съдебен съвет."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Гласуваме чл. 140, ал. 1 и 2. Гласувайте, господа!

От 273 гласували народни представители 232 са за, 4-против, 1 въздържал се. Текстът на чл. 140, ал. 1 и 2 се приема.*

Има думата ^{съдия} г^рн Корнезов.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: „Чл. 141. „Организацията и дейността на Висшия съдебен съвет, на съдилищата, прокурорските и следствени органи, статутът на съдиите, прокурорите и следователите, условията и реда за назначаване и освобождаване от длъжност на съдиите, съдебните заседати^{ле}, прокурорите и следователите, както и осъществяване на тяхната отговорност се ureжда със закон.“ До този момент не са постъпили предложения.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има ли някакви допълнения, възражения по този текст? - Няма. Гласуваме текста, като вместо думите "съдия-следователи" се запише думата "следователи". Гласувайте, господа!

От гласувалите 233 народни представители 233 са гласували за. Чл. 141 се приема.

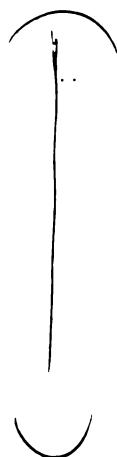
Има думата ^{съдия} г^рн Хюсеин.

САБРИ ХЮСЕИН: Тъй като не съм член на Конституционната комисия си позволявам да ^{нп} питам г^рн Корнезов какво стана с институцията Нотариус? Ако може да кажете, защото знаете какво представляват нотариусите на настоящия етап.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Проблемът не е само до Нотариуса и до съдия-изпълнителите. Те не са типични представители, ако мога така да се изразя, на съдебната власт. Нотариусите осъществяват охранителното производство. Това е безспорното съдебно производство, така че не са в типичната система на съдебната власт.

Що се касае до съдия-изпълнителите, те изпълняват вече взети решения от съдебната власт, респективно от съда. Те са изпълнителни органи и затова се реши да няма отделен текст в конституцията, тъй като главата е само "Съдебна власт". Това са накратко обясненията ми. В някои от вариантите на конституцията имаше отделни текстове за тях.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата ^{съдебни} гн Корнезов.

26.4

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: „чл. 142. А. 1 . Адвокатурата е свободна, независима и самоуправляваща се. Тя подпомага гражданите и юридическите лица при защитата на техните права и законни интереси.“

11.2 Организацията и редът на дейността на адвокатурата се уреждат със закон.“

До този момент не са направени предложения. Този текст е съгласуван и с колегите от адвокатурата. Ако няма друг, то моля да гласуваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има ли някакви допълнения към текста за адвокатурата? По чл. 142 някакви възражения? Не виждам. (Иван Първанов от място: Има подкрепа, а не възражение). Подкрепа, толкова по-добре.

чл. 142, ал. 1 и 2 гласувайте, господа.

От 235 гласували, 233 - за, 1 - против, 1 въздържал се.
чл. 142 се приема.

Почивка до 18,30 ч. за да може Законодателната комисия с Комисията по икономическа политика да се уточнят по някои въпроси.

Комисията по изработване на проект за Конституция също да се уточнят по някои ^{най-важни} проблеми.

(Почивка)

(След почивката)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Ще чуете господин Корнезов с предложението на Конституционната комисия.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Предложението на Конституционната комисия, която се събра в почивката, е за днес да приключим с разглеждането, което направихме до почивката. Утре в 8,30 часа да заседава Конституционната комисия по проблемите на местното самоуправление и местната администрация - то е следващата глава, в 10,30 часа, ако е възможно да насрочите заседание на Великото Народно събрание. Разбира се, това да бъде с един разчет на време до обяд, ако е възможно, да приемем тази основна глава на нашия проект за Конституция.

А сега, ако е възможно, да продължим с други законопроекти, които бяха включени в дневния ред.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: И едно допълнение. Народните представители, които имат предложения във връзка с главата "Местно самоуправление" (условно я наричам така), нека да ги предадат сега тук или в Бюрото, или на господин Корнезов ..

Утре всички народни представители, които имат интерес към материала, са поканени в 8,30 ч. на заседание на Конституционната комисия. Специално подчертавам необходимостта на това заседание утре да бъде господин Кръстю Трендафилов и цялото ръководство на комисията, господин Стефан Стайнов и други, нека да не изброявам подред.

⁷ Ние може би и при нужда, която ще оценим допълнително, ще поискаме участието и на представители на институти или други експерти.

Предложението² сега в краткото време - да продължим със законопроекта за изменение и допълнение на Закона за държавните такси. И второ - законопроекта за изменение на Указа за търговското корабоплаване. Защо не се прави предложение за преобразуването на едноличните търговски дружества с държавно имущество? Защото след анализ досега съответните комисии имат нужда от НЧ/МТ

още едно доуточняване,, така че да могат да се подготвят тя за утешното заседание в подходящо време.

И така предложението е, господа, да гласуваме в момента две точки на дневния ред за днес - законопроекта за изменение и допълнение на Закона за държавните такси, много кратък по същество и също толкова кратък законопроекта за изменение и допълнение на Указа за търговското корабоплаване.

Моля Ви, тези две точки да гласуваме едновременно засега. Гласувайте ви моля, господа!

187 гласували за, 17-против, 7 въздържали се.

Точка втора

ПЪРВО ЧЕТЕНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ
И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНИТЕ ТАКСИ.

Думата/има/ господин Румен Георгиев.

ДОКЛАДЧИК РУМЕН ГЕОРГИЕВ: Уважаеми колеги, предложението за изменение и допълнение на Закона за държавните такси е още от 26 април 1991 г. Гледано е внимателно в Бюджетната комисия. Искам да кажа, че внесеният проект за изменение и допълнение на закона преразглежда съществуващи привилегии за освобождаване от такси и предлага премахване на права по събиране на държавни такси от структури, които няма да съществуват или не са държавни органи. Щом не са държавни органи не бива да събират държавни такси. Това са Балкантурист, Държавния арбитраж и т.н. Отменят се и някои положения, които е правилно да бъдат третирани в други закони.

Бюджетната комисия подкрепя по принцип предлаганите изменения. Същевременно тя смята, че в стария закон остават някои текстове, които също изискват осъвременяване. Става въпрос за следното:

1. В чл. 2, ал. 2 съществува такъв текст: "Когато цената не е указана, таксата се определя върху пазарната цена. При невъзможност да се установи пазарната цена таксата се определя върху цена 200 лева. Таксата по искове, които не подлежат на осъденяване, се определя от съда в размер ~~на~~ 80 лева."

28.2

Считаме, че в сегашните условия цената 200 лева е извънредно ниска. Предлагаме тя да стане 1000 лева. Таксата по искове, които не подлежат на оценяване да се увеличи от 80 до 300 лева.

Предлагам на Великото Народно събрание да приеме законо-проекта за изменение и допълнение на Закона за държавните такси.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: (думата „има) господин Николов от Икономическата комисия.

ГЕОРГИ НИКОЛОВ (Свищовски избирателен район): На свое заседание Комисията по икономическата политика разгледа внесения проект за Закон за изменение и допълнение на Закона за държавните такси. Тя предлага в законопроекта да се направят следните изменения:

Точка "н" в сегашния текст "За участие в научни конкурси, в държавни учреждения, кандидат[†]студентски конкурси, заявяване на изпити в държавни, висши и полувисши учебни заведения и за разглеждане на молби, издаване на разрешения и за препис на документи от тези учреждения"

Комисията предлага - за участие в научни конкурси, държавни учреждения, кандидат[†]студентски конкурси и изпити в държавни висши и полувисши учебни заведения, за молби за преразглеждане на кандидат[†]студентски конкурси работи, за издаване на разрешения и за преписи от документи в тези учреждения".

Мотивите за промените, които се предлагат след това ще ги изложа.

В буква "к", където се предлага да се заличат думите "по учредяване, регистрация и други промени на държавни предприятия, ТКЗС^{*} и ТПК^{**}".

Комисията е разработила законопроект за кооперациите, който скоро ще получите. В този законопроект се предлага[†]учредяване, регистрация и други промени, кооперациите да бъдат освобождавани от такси. По тази причина предлагаме в буква "к" да се заличи по същество "държавни предприятия, ТКЗС^{*} и ТПК^{**}" и текстът да стане: "по учредяване, регистрация и други промени на кооперации".

28.3 +

Трудово-кооперативни земеделски стопанства.

* * Трудово-производствена кооперація.

В становището, което сме раздали, просто е станало едно недоглеждане. Предлагаме в текста "Министерство на народната просвета" да се замени с "Министерство на просветата". Справката, която направихме - това министерство на е преименовано, поради което направеното предложение отпада.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Какво значи отпада?

ГЕОРГИ НИКОЛОВ (Свищовски избирателен район): Остава Министерство на народната просвета, както е в закона.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Не е ~~верно~~.

ГЕОРГИ НИКОЛОВ (Свищовски избирателен район): Ако е така, държим да бъде автентичното заглавие.

В буква "о", нова, която се предлага - за освобождаване от държавни такси предлагаме текстът "лицата, които са инвалиди от трета до първа група, бременните и майките с деца до 3-годишна възраст, пълните сираци, както и случаите на прехвърляне от една специалност ^{или} форма на обучение в друга по здравословни причини, установени със заключение на медицинската комисия".

Комисията предлага текст, който обхваща и други случаи на освобождаване от такси, а така също и увеличаване на възрастта.

"Лицата, които са инвалиди от първа до трета група, бременните и майките с деца до 6-годишна възраст, пълните сираци, както и случаите на прехвърляне от едно учебно заведение в друго, от една специалност или форма на обучение в друга, по здравословни причини, установени със заключение на медицинската комисия".

Чл. 5а, който по същество регламентира случаи на освобождаване от заплащане на държавни такси, с промените, които правителството предлага по същество вече той става член, регламентиращ случаите, в които се плащат държавни такси. Поради което, неговото систематично място е да бъде след чл. 4. Т.е. да стане чл. 4а.

Мотивите за тези предложения за отпадане ^{или} заплащане на такса за явяване на изпити от студентите в държавните висши и полувисши учебни заведения са следните: Тези, които се обучават 28.4

срещу заплащане, или частното обучение, в цялата такса фактически се калкулират и изпитите. Тези, които са спонсорирано обучение от страна на предприятията, също ще се включва това в цената на обучението. Остава единствено категорията студенти, които се обучават по държавната поръчка. Не е логично, за ~~които~~ при определени условия ~~се предоставя~~ стипендия, да:

да се заплащат и изпитни такси за явяване на изпити. Комисията е категорична - за кандидат ~~студентските~~ изпити да се заплаща такса, но не и за самото явяване на изпит, тъй като изпитът е елемент от учебния процес и по тази логика би трябвало и лекциите фактически да се заплащат.

Също така в текста е казано "за разглеждане на молби". Мисля, че тук има доста колеги, които биха ни подкрепили, във всички вузове се подават голям брой молби и ако за всяка се плаща съответна такса, това би създало известно напрежение сред студентската младеж.

28.5

Позволявам си, извън комисията в същия този текст да ви предложа евентуално да отпадне "за участие в научни конкурси в държавно учреждение", тъй като това е такса, засягаща само определена категория научни работници. Ние в конституционния текст разглеждахме един от членовете, където е казано, че държавите служители ще бъдат назначавани чрез конкурс, би могло думите "за участие в научни..." да отпаднат и да остане "за участие в конкурси в държавните учреждения".

За възрастта. Тук предлагаме вместо "майки с деца до 3-годишна възраст" да стане "майки с деца до 6-годишна възраст", се освобождават от заплащане на държавни такси", поради това, че при новите условия повишени такси за детски заведения много майки, останали безработни, ще предпочетат да си гледат децата до 6-годишна възраст. Освен това, студентките майки ползват определени права до 6-годишна възраст на детето, поради което предлагаме да се увеличи възрастта на децата до 6 години.

По наша преценка (на Комисията по икономическата политика) трябва да се освободят от плащане на държавна такса и студенти, които се прехвърлят от едно в друго висше учебно заведение по здравословни причини - примерно, поради травма се налага да се прехвърли от Висшия институт за физкултура в друго висше учебно заведение. След като това е документирано от съответна медицинска комисия със заключение, трябва да признаем това като освобождаване от заплащане на държавни такси.

Останалите промени се подкрепят от Комисията по икономическата политика.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Думата има, господин Дончо Каракачанов от името на Комисията по социалните проблеми.

ДОНЧО КАРАКАЧАНОВ: На 9 и 15 май 1991 г. на заседание на комисията беше обсъден внесеният на 24 април ~~законопроект~~ законопроект от Министерския съвет. На заседанието на комисията присъствуваха и група експерти от Министерството на финансите, които подробно разясниха характера на направените предложения за изменение и допълнение на закона.

С предложенията законопроект се внася яснота в текстовете на закона, което улеснява правилното му прилагане. Основа за

ДП/ЛА

29.1

изменения и допълнения на членове и параграфи на закона е последователно осъщественият преход и прилагането на принципите на пазарната икономика. Също така се променя начинът за събирането на таксите и основно се преоценяват съществуващите привилегии и освобождаването от таксите.

При обсъждането народните представители, членове на Комисията по труда и социалната защита, поискаха от присъстващи експерти от Министерството на финансите допълнителна информация за икономическите и социалните последици от прилагането на законопроекта.

Особен интерес беше проявен към използваните методи и средства за обвързване на системата на държавните такси с различни видове данъчни плащания и общо провежданата сега бюджетна политика. Предложението пред нас^{засил} проект беше задълбочено обсъден от гледна точка на социалните интереси и връзките му с осигуряването на предвидените бюджетни приходи. По принцип законопроектът може да бъде приет със следните бележки, които прие Комисията по труда и социалната защита:

Първо, текстът на новата буква "н" в чл. 4 да се редактира така: "Такси за явяване на изпити в държавни висши и полувисши учебни заведения се плащат само при повторно явяване. Първото явяване на изпит да се смята за елемент на основния образователен процес.

Второ. Новата буква "о" на чл. 5 да придобие следната редакция: "Лицата, които са признати за инвалиди с месечен доход на член от семейството^{от} утвърдения размер на минималната заплата за страната, бременните майки с деца до 3-годишна възраст, пълните сираци, както и в случаите на прехвърляне от една специалност на обучение в друга по здравословни причини, установени със заключение на медицинската комисия".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата докладчикът на Законодателната комисия господин Иван Първанов. Ще го помоля, когато прави своя доклад, да ни каже дали комисията е обсъдила и предложението на тези комисии, докладите на които чухме сега.

ИВАН ПЪРВАНОВ: Ще започна от това, което вие искате, господин председателствуващ. Комисията не се е занимавала с

тези предложения. Те са предмет на второто разглеждане на проекта в Законодателната комисия. Тя се е занимавала само със смесения законопроект от Министерския съвет и го е разгледала, доколко той е разположен в съответната материя. Поначало тя смята, че законопроектът по принцип трябва да бъде приет на първо четене. Единственото ѝ възражение по чл. 1 от внесения законопроект.

За какво, всъщност, става дума? Вносителят (Министерският съвет) предлага институцията на държавния арбитраж, която досега събира държавни такси да отпадне. Защо обаче възразява Законодателната комисия? Възразява, защото държавният арбитраж е създаден със закон и със закон само може да бъде закрит. Тоест, докогато той не бъде закрит по надлежния ред, очевидно не може да отпадне от текста на чл. 1 от Закона за държавните такси. Ние обърнахме внимание на представител на Министерския съвет, че трябва да се погрижи поне до второ четене да внесе законопроекта за закриването на държавния арбитраж. Ако това стане, ние естествено ще се съобразим и ако се приеме от Народното събрание, тогава вече ще се окаже удачно и предложението.

Иначе, в останалата част проектът е съобразен със закона и едни от измененията, всъщност, водят до отпадането на някои привилегии.

Ще ви дам пример в това отношение с чл. 5а от досегашния закон за държавните такси, където изрично е казано, че не се събират държавни такси по отношение на нотариални актове и са изброени конкретно случаите. Сега промяната е съществена. Вече не се казва "не се събира", а се събира държавна такса.

Другото засяга промени в законодателната материя, които не са били своевременно отразени в Закона за държавните такси. Например, Законът за нотариата, който е ^{отменен} ^{във} още 1952 г. - това отменяне на закона не е било отразено в този закон за държавните такси. Същото се отнася и за глава 28 от Наказателно-процесуалния кодекс, която предвиждаше редът, по който се реализира наказателната отговорност на лицата, които нарушават този закон за държавните такси. Известно ви е, господа народни представители, че още в 1969 г. с приемането на ЗАИ^н тази 28 глава

29.3 *

Закон за административните нарушения и наказания.

66

65

от Наказателно-процесуалния кодекс беше заличена. Макар и да е направено ^{има такси} 1969 г., не е отразено в Закона за държавните такси и сега тъкмо това се прави.

В заключение мисля, че няма проблеми да се гласува на първо четене, а що се отнася до съответните предложения, те естествено ще бъдат предмет и сега на дискусия евентуално, а комисията ще съобрази както предложенията, така и направените нови предложения на народните представители и едва на второ четене вече внимателно и подробно ще се огледа самият проект за изменение на Закона за държавните такси.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Откривам разискванията по първото четене на законопроекта за изменение и допълнение на Закона за държавните такси. Има думата господин Обретенов.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Уважаеми дами и господа! По принцип съм съгласен с предложенията законопроект. Искам да кажа само няколко думи по повод предложението на Бюджетната комисия за изменение и допълнение на този законопроект. В два случая се предлагат увеличения на съдебните такси. Въпросът не е само фискален и най-малко е фискален. Тук става въпрос за осъществяване на правосъдие, а когато става въпрос за осъществяване на правосъдието, ние трябва да преценим дали прекалено големите такси не затрудняват гражданите да упражняват своите легитимни права - субективни имуществени права и други права.

По принцип аз съм против предложението на Бюджетната комисия. Този въпрос трябва да се разгледа в общия контекст на изменение на съдебните такси и ако все пак се допусне изменение, то то не трябва да бъде в този вид и форма на фиксирана такса 1000 лв., а таксата да се движи в някаква граница, която да дава възможност на съда да дава конкретна преценка при всеки случай.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата народният представител господин Конев.

ИЛИЯ КОНЕВ: Уважаемо председателство, уважаеми колеги,
от нас се изисква сега да вземем отношение в кои случаи студентите
в нашата страна трябва да плащат данъци или допълнителни
такси, с оглед нуждите на своето образование. Аз разбирам желание-
такси, с оглед нуждите на своето образование. Аз разбирам желание-
то на всички университети да имат повече доходи и по такъв начин
да улеснят своите бюджетни затруднения. Разбирам и съображенията
на държавата, изложени в съответните документи, които сега тук
бяха прочетени.

Приемам за разумно да се заплащат такси от страна
на кандидат-студентите. Но с цел да не се допусне анархия, трябва
да бъде предвидена все пак някаква рамка. И може би това ^{в допъл-}
^{нителни разпоредби} трябва да бъде направено.

Категорично възразявам срещу това студентите да запла-
щат такса при второ явяване на изпит. Досега единственото изисква-
не за това, дали студентът да бъде допуснат да си вземе успешно
своя изпит или не, бяха показаните от него знания. Явяването
на изпит и успешното вземане на изпит е не само въпрос на усвоени
знания от студентите, а често пъти и на психологическото състоя-
ние, в което се намират тези студенти.

Сега към тези съображения ще се прибави и един субекти-
визъм, често пъти, боя се и това може на практика да стане така,
преподавателят с цел, асистент, професор, доцент, независимо
от това, с цел студентът да бъде освободен от тази такса, да
получи тройка или съответно друга бележка.

Аз смяtam, че от такива допълнителни съображения нашето
образование не се нуждае. То трябва да бъде освободено от едно
такова утежняване. И затова моля участниците и вносителите на
този законопроект да обмислят отново въпроса, дали той наистина
е наложителен и дали наистина трябва онези студенти, които по
една или друга причина трябва да се явят ^{не ипак} втори път на изпит,
е нужно да заплащат такава такса. Аз лично ^{след} това.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря ^{след} Ви, ^{ГЧН}
Конев. Има ли други кандидати за думата? Словесната слава се
отлага.

^{съмди} ГЧН Георгиев, Бюджетната комисия не е разисквала пред-
ложението на другите комисии, нали?

Сл.Р/МД

30.1

ДОКЛАДЧИК РУМЕН ГЕОРГИЕВ: Не.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря Ви, преминаваме към първо гласуване по принцип на Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за държавните такси.

Моля ви, гласувайте, господа.

С 205 гласа за, 21 против и 11 въздържали се, приема се на първо четене Законопроектът за изменение и допълнение на Закона за държавните такси. (Изложението - 1-ти член № 1, § 1)

Боръщам се към председателя на Бюджетната комисия да насрочи, ако смете това за възможно, оттук заседание, на което да бъдат поканени и вероятно Законодателната комисия, за да се уточнят текстовете, въз основа на направените предложения при първоначалното разискване, вкл. и въз основа на становища на парламентарните комисии.

ДОКЛАДЧИК РУМЕН ГЕОРГИЕВ: Предлагам това да стане още утре. От 8,30 ч. има заседание Бюджетната комисия и Комисията по икономическата политика. В 10 ч. да дойде председателят на Законодателната комисия в кабинета на ГЧН Ганев.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Вероятно това е ГЧН Първанов.

Преминаваме към следващата точка от дневния дневен ред:

ЗАКОНОПРЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА УКАЗА ЗА ТЪРГОВСКОТО КОРАБОПЛАВАНЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ.

Напомням, това е един законопроект, внесен от правителството. Има думата докладчикът на Законодателната комисия ГЧН Йордан Андреев.

ДОКЛАДЧИК ЙОРДАН АНДРЕЕВ: Уважаеми колеги, Законодателната комисия единодушно поддържа внесения законопроект от Министерския съвет за изменение на Указа за търговското корабоплаване. Указът, трябва да отбележа това, е отменен с Кодекса за търговското корабоплаване в бр. 55-56 от 1970 г. в частта относно морския транспорт и е в сила относно транспорта с речни и езерни кораби.

Предвижда се със законопроекта замяната в наименованието и в самия текст на указа на думите "Народна република България" с "Република България" и "отмяната на ограничението 30.2

български граждани да не могат да придобиват речни кораби с вместимост над 10 бруто регистър тона, както и това кооперативни и други обществени организации да не могат да използват кораби за превозна дейност срещу заплащане по р. Дунав".

В същото време комисията предлага да се измени и буква

"в" на чл. 4 от Указа, като от текста отпадне изразът: "получили специално разрешение от Министерския съвет", което ще съответствува на приетия насъкоро от Великото Народно събрание Закон за чуждестранните инвестиции".

Законодателната комисия смята, че посочените изменения в Указа са конституционнообразни и кореспондират напълно със законодателната система и законопроектът може да бъде приет на първо четене.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Съм.

3. Има думата докладчикът на Комисията по икономическата политика. Каква е тази тишина? Да се самоназове един член на тази комисия. Становището е раздадено, но трябва да бъде представено. Г^жн Николов къде е?

ГЛАС: Изчезна.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Вие, ако го търсите, направете това по-бързо. Ето го, идва. Идвate отдалече вероятно или се обучавате? Заповядайте.

ДОКЛАДЧИК ГЕОРГИ НИКОЛОВ: Комисията по икономическата политика подкрепя направеното предложение за промени в закона. Имаме някои уточнения, които при второто четене след това ще ги споделим. Те са раздадени на народните представители.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Имате думата за дебати по законопроекта.

Думата има г^жн Манол Манолов.

МАНОЛ МАНОЛОВ: Уважаеми г^жн председател, уважаеми колеги, този законопроект най-после успя да се добере до дебати в парламентарната зала. Мотивите са ясни. Със замяната, която се предлага, всички граждани - частни лица, вече ще имат възможност да притежават кораби над 10 бруто регистър тона.

От доклада на Законодателната комисия обаче трябваше да стане съвсем ясно и аз държа това да бъде ясно на народните представители, че този указ е от 1953 г. и важи само за 30.3

р. Дунав. Той не се отнася за корабоплаването ~~въ~~ Черно море. И с тази корекция, която ние ще направим, ние даваме възможност по р. Дунав частни лица да притежават кораби от всякакъв размер, но ограничението остава за корабоплаването ~~въ~~ Черно море.

И ми се струва, че юристите на Министерския съвет, когато са внасяли този законопроект, би трябвало да се сетят и в едно разглеждане да направим промяна и в двата нормативни документа.

Предлагам обаче да гласуваме дотолкова, доколкото колегите от Русе имат реално основание да искат тази промяна, тъй като знаят, че там има конкретен повод за такова искане. И след като са намерили хора, които са готови да развиват такава дейност, ние не би трябвало да бъдем пречка. Но добре би било този въпрос да бъде решен едновременно както за р. Дунав, така и за корабоплаването по Черно море. предлагам да го гласуваме на първо четене. Благодаря за вниманието.

^{също} ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: А другата забрана, ^{също} ГАН Манолов, на какво се обляга, не за реката, а за другия вид кораби?

МАНОЛ МАНОЛОВ: Това е спорен въпрос. Не се разрешава.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата ^{също} ГАН Минчев.

ГЕОРГИ МИНЧЕВ: Уважаеми господин председателствуващ, колеги! Изцяло се присъединявам към казаното от господин Манолов мисля, че би било правилно да не оставяме работата наполовина. Тъй като няма как да решим въпроса и за Черно море с този закон, предлагам в нашето решение, което ще вземе Народното събрание с приемането на закона, да направим, господин председателствуващ, една допълнителна преписка и да помолим Министерския съвет да внесе допълнително законопроект, за да уеднаквим условията за работа и по Черно море. Ако искаме да бъдем принципни докрай, трябва да решим въпроса така.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата господин Стефан Нешев.

СТЕФАН НЕШЕВ: Уважаеми господин председателствуващ, уважаеми колеги! Аз напълно се присъединявам към изказванията на господин Манолов и господин Минчев, но искам да направя една формална промяна на тяхното предложение. Защо трябва да правим предложения на Министерския съвет. Ние сме законотворци.

Предлагам поправката да бъде извършена в Законодателната комисия, утре да бъде внесена в пленума на Народното събрание и да я гласуваме в окончателния си вид. Още повече се чувствувам малко засегнат, че като русенец и човек, който живее на река Дунав, ползувам привилегия, а незаслужено ограничаваме тези, които са на Черно море.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има ли други оратори? Господин Андреев. Струва ми се, че с корекция на същия указ не може да се разпростре законодателната идея и върху морето, защото не това е първоначалното съдържание.

ЙОРДАН АНДРЕЕВ (от място): Аз направих тази уговорка, ако си спомняте, при изказването ми. Трябва нов законопроект.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Трябва нов законопроект, с който може би Вие ще бъдете натоварен. Няма други оратори. Очевидно надделява разбирането, че ако този законопроект бъде подкрепен и гласуван, заедно с това трябва да има един парламентарен мандат на Законодателната комисия, заедно с Министерския съвет в ^николко дневен срок да внесат съответен нов законопроект и за корабоплаването по другите морски територии.

Бюрото предлага да преминем към първо гласуване по принцип на законопроекта за изменение и допълнение на Указа за търговското корабоплаване на република България.
Моля гласувайте, господа!

С 223 гласа за, 5 - против, 5 - въздържали се законо-проектът се приема на първо четене.

~~иерархията на правилни - правителство № 1~~
Господин Николов от името на Комисията по икономическа-та политика смята, че една малка корекция, която не е новост, а съобразяване с гласувания вече Закон за чуждестранните инвестиции, би могла да се докладва и да преминем към второ четене на законопроекта. Нека чуем господин Николов и парламентът да прецени дали това е възможно. Имате думата.

ГЕОРГИ НИКОЛОВ: Колеги, в чл.4, буква "в" е записано "обществени организации и други юридически лица, включително и лица с участие на чуждестранен капитал, получили специално разрешение от Министерския съвет". И тъй като въпросът за чуждестранните инвестиции вече се урежда със закона, който сме приели, се предлага точка "в" да завърши до думите "чуждестранен капи-тал". Или текстът става: "обществени организации и други юриди-чески лица, включително и лица с участие на чуждестранен капитал". Отпадат думите "получили специално разрешение от Министерския съвет", тъй като вече имаме Закон за чуждестранните инвестиции.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата господин Андреев.

ЙОРДАН АНДРЕЕВ: Колеги, аз направих това уточнение, колегата Манолов очевидно не ме е чул, че указът е отнемен с Кодекса за търговското мораплаване в частта относно морския транспорт и е в сила относно транспорта с речни и езерни кораби.

Второто уточнение, което направих, е, че комисията предлага, господин Николов отсъствуваше от залата и може би не чул, да се измени буква "в" на член 4 от указа, като от текста отпадне изразът "получили специално разрешение от Министер-ския съвет", което ще съответствува с приетия наскоро от Народно събрание Закон за чуждестранните инвестиции.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има ли други предложе-ния във връзка с дебатите на второ четене? - Няма. Господа, да гласуваме процедурно предложение за разглеждане на второ

чetenе на законопроекта на днешното заседание. Гласувайте това предложение!

С 202 гласа за, 13 - против, 10 ~~и~~ въздържали се предложението се приема.

Преминаваме към второ четене на законопроекта. Има думата докладчикът на Законодателната комисия господин Йордан Андреев

ДОКЛАДЧИК ЙОРДАН АНДРЕЕВ: Заглавието "Закон за изменение на Указа за търговското корабоплаване на Република България".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Гласувайте това заглавие, господа!

215 гласа за, 3 - против, 3 - въздържали се - приема се това заглавие.

ДОКЛАДЧИК ЙОРДАН АНДРЕЕВ: Параграф 1. В наименованието на указа и навсякъде в текста му думите "Народна република България" се заменят с "Република България".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Гласуваме този параграф първи, господа, моля ви.

С 216 за, 2 - против и 2 - въздържали се ^{с прием} този параграф първи?

ДОКЛАДЧИК ЙОРДАН АНДРЕЕВ: Нов параграф втори. В буква "в" на чл.4 думите "получили специално разрешение от Министерския съвет" се заличават.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Кажете какъв е оригиналният текст, за да знаят хората какво се заличава.

ДОКЛАДЧИК ЙОРДАН АНДРЕЕВ: Това е новият текст.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Прочетете го.

ДОКЛАДЧИК ЙОРДАН АНДРЕЕВ: Старият текст беше "обществени организации и други юридически лица, включително и лица с участие на чуждестранен капитал, получили специално разрешение от Министерския съвет". Този именно израз отпада, заличава се.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Това съдържание, което четехте сега?

ДОКЛАДЧИК ЙОРДАН АНДРЕЕВ: Да. В буква "в" на чл.4 думите "получили специално разрешение от Министерския съвет" се заличават.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Гласуваме това съдържание на параграф втори.

С 216 за, 1 - против, и 6 - въздържали се ^{с прием} този текст.

ДОКЛАДЧИК ЙОРДАН АНДРЕЕВ: Досегашният параграф втори става параграф трети.

В буква "г" на чл.4 думите "в случаите, предвидени в чл.6" се заличават.

ПРЕДСЕДЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Кажете какво се залича-

ва.

ДОКЛАДЧИК ЙОРДАН АНДРЕЕВ: Текстът беше досега въпросната буква "г" на чл.4 със следната редакция: "Граждани на Република България в случаите, предвидени в чл.6". Именно този израз "в случаите, предвидени в чл.6" се заличава.

ПРЕДСЕДЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: . Гласуваме това съдържание на параграфа. Гласувайте ви моля!

205 за, 5 - против, и 11 * се въздържат.

Следващият параграф, господин Андреев.

ДОКЛАДЧИК ЙОРДАН АНДРЕЕВ: Параграф 4. Членове 5 и 6 се отменят. Те се отменят във връзка с...

ПРЕДСЕДЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Кажете текстовете, които се отменят.

ДОКЛАДЧИК ЙОРДАН АНДРЕЕВ:^{чл.5} Основни организации за експлоатация на държавния морски и речен търговски флот са държавните параходства. Други държавни учреждения, предприятия и кооперативни организации могат да притежават кораби само за задоволяване на свои вътрешни производствени нужди. Изключение от това правило се допуска с разрешение на Министерския съвет. Български обществени организации, на които е възложено изпълнението на държавни или обществени функции могат да притежават кораби за учебни, спортни и научни цели, съгласно своите правилници и устави.

Чл.6. "Български гражданин може да притежава само един кораб с вместимост до 10 бруто регистър тона. Корабите, които се намират в лична собственост на гражданите, не могат да се използват за извлечение на нетрудови доходи."

Тези два текста отпадат.

ПРЕДСЕДЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Тези два текста^{са е} в логиката на новия законопроект. Гласуваме този параграф с това съдържание.

И така 208 гласа за, 9 - против, 4 - въздържали се.

Обявявам Закона за изменение на Указа за търговското корабоплаване на Република България за приет. (Звъни . Ръкопля-
скания)

Благодаря на господата Николов, Андреев и на комисиите,
които стоят зад тях.

Пленарното заседание ще бъде от 10,30 ч. утре, както винаги, в тази зала.

(Думата/има) господин Слабаков.

ПЕТЪР СЛАБАКОВ: За момент само искам да ви попитам: утре ще бъде ли включен законопроектът за околната среда, или пак ще бъде поставен в четвърта точка, за да не бъде разгледан?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Отговор на Бюрото. По волята на Бюрото ще бъде включен този законопроект.

ПЕТЪР СЛАБАКОВ: Ще бъде включен и той трябва да бъде включен като първа точка.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Ще бъде включен и нека, господин Слабаков, парламентът да реши в духа на това, което казвате. Аз Ви подкрепям. *Вие!*

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Уважаеми дами и господа, аз недоумявам защо не довършихме програмата по дневния ред?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Моля.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: По какви причини се отложи разглеждането на точка четвърта.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Прочетете...

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Законът за опазване на околната среда.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Тя не е гласувана.

ГЕОРГИ АВРАМОВ (от място): Как не е гласувана!

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: За това господин Слабаков повдигна много добре този въпрос.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: От името на Зелената партия се присъединявам към становището на господин Слабаков.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Споделяме същото това.

32.3

Така да бъде за утре. (Звъни)
Закривам заседанието.

(Закрито в 19,45 ч.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Николай Тодоров)

ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛИ:

(Гиньо Ганев)

(Иван Глушков)

Секретар:

(Иван Хараламбиев)

32.5